

Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 6:9, leidžiasi 6:16

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60606
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Penktadienis, Spalio-October 12 d., 1973 m.

Kaina 15¢

241

IZRAELIO ŠARVUOČIAI TRAUKIA Į SIRIJĄ

PREZIDENTAS IEŠKO PADĖJĖJO

WASHINGTONAS. — Vakar valstybės prokuroras Richardsonas ilgoje spaudos konferencijoje papasakojo, kaip buvo susitarta su buvusiu viceprezidentu Agnew likviduoti jo bylą dėl pajamų mokesčių įstaigos apgaulės 1967 m. Agnew pažadėjęs pasitraukti iš pareigų, jei teisingumo departamentas jam garantuos, kad už praėties prasižengimus jis nebus baudžiamas kalėjimo bausme. Richardsonas sutikęs ir Agnew nutarė pats pasitraukti. Richardsonas pareiškė, kad jo nuolaidumas buvęs pateisinamas, nes Agnew ir taip daug prarado šioje byloje. Jis toliau negali būti teisiamas, jo civilinės teisės nesuvaržytos.

Prezidentas Nixonas tariasi su kongreso vadais, su respublikonų partijos komitetu ir su savo vyriausybės nariais, ką paskirti viceprezidentu vieton. Jis prašė kongreso narių pristatyti jam savo kandidatus raštu iki vakar 6 val. vakaro, nes jis noris greit užpildyti viceprezidento vietą. Vos paskelbus žinią apie Agnew pasitraukimą, buvo sustiprinta Atstovų Rūmų pirmininko Carl Albert apsauga, nes pagal konstituciją jis turėtų užimti prezidento vietą, jei prezidentui Nixonui kas atsitiktų.

Kongresui vadovauja demokratų ir jie nenorėtų viceprezidentu paskirti tokį asmenį, kuris būtų stiprus kandidatas į prezidentus 1976 metų rinkimuose. Demokratų vadai kalba apie "laikina" viceprezidentą, tačiau tokią mintį atmeta kai kurie galimi kandidatai. Connally, buvęs ilgametis demokratas, nurodė, kad viceprezidentinio kandidato pagrindinė savybė ir turi būti tinkamumas būti prezidentu. Jis atmeta idėją, kad kandidatas į viceprezidentus būtinai turi būti "politinis eunučas".

Prezidentas Nixonas nenorėtų turėti konflikto su kongresu, kuris gali naujo viceprezidento patvirtinimą ilgai vilkinti. Kongreso vadams dar neišaiškū, kurie komitetai turi jurisdikciją padėti kandidatui svarstymą, nes JAV kongresui nedažnai tokios pareigos tenka.

Tarp kandidatų minimi buvęs Texas gubernatorius Jon Connally, buvęs sen. John Sherman Cooper, prezidento patarėjas Melvin Laird, aukščiausio Teismo pirmininkas Warren Burger, Kalifornijos gubernatorius Ronald Reagan, New Yorko — Nelson Rockefeller, sen. Barry Goldwater ir daug kitų. Čikagos milijonierius Stone paskelbė, kad žmonės, kurie aukėjo į Agnew gynybos fondą, gali savo pinigų atsiimti.

Makarior laimėjo kovą su vyskupais

NICOSIA. — Kipro salos prezidentas arkivyskupas Makarios skaudžiai nugalėjo savo politinius priešus, tris ortodoksų vyskopus, kurie jį norėjo pašalinti iš bažnyčios. Sušaukęs didesnę vyskupų sinodą, Makarios ne tik išsiteisino, bet apkaltino savo skundėjus, kurie visi buvo pašalinti iš pareigų. Iš trijų vyskupijų Makarios padarė šešias ir paskyrė į jas savo šalininkus.

Makarior, tapo Kipro bažnyčios neabejotina galva. Kunigai, kurie rėmė tris Paphos, Kitium ir Kyrenijos vyskopus, buvo paskirti į blogesnes parapijas, jų algos buvo sumažintos. "Dabar mano rankos laisvos bažnyčios atjauninimui", — pasakė arkivyskupas.

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Čia mirė atsargos generolas Bonner Fellers, žvalgybos ir planavimo specialistas gen. MacArthuro štabe. Prieš tai jis buvo karinis atašė Amerikos ambasadoje Egipte, iš kur stebėjo dykumos karą Libijoje, kur vokiečių daliniam vadovavo fieldmaršalas Romelis. Gen. Fellers skrido kartu su MacArthuru priimti japonų pasidavimą.

WASHINGTONAS. — Jau naujas 19 metų neprasipažino teisme peršovęs ir apilėjęs senatorių John Stennis sausio 30 d. WASHINGTONAS. — Izraelio ambasadorius Amerikoje Simcha Dinitz pareiškė Amerikos žydų organizacijų prezidentams, kad Izraelis žinojo prieš kelias dienas, kad arabai ruošiasi pradėti puolimą ir galėjo arabus sunaikinti, kaip "tupincias antis", tačiau vyriausybė nutarėsi nepulti, norėdama pasauliui parodyti, kad Izraelis viską padarė karui išvengti.

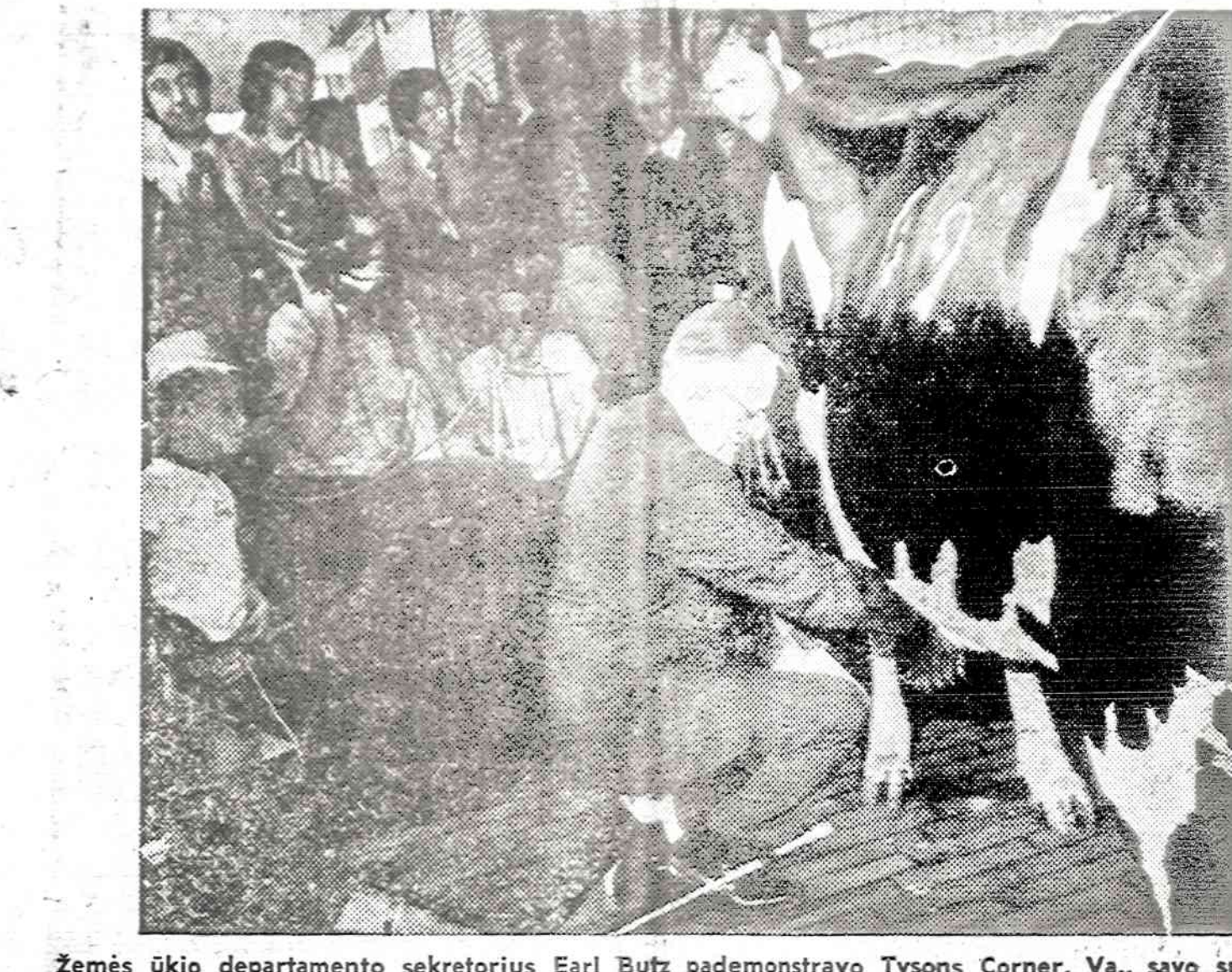
MASKVA. — Japonijos premjeras Tanaka pareiškė nusivylimą, kad sovietų vyriausybė atsisakė sugrąžinti keturias japonų salas. Japonija laukė 25 metų ir toliau negalės tiek ilgai laukti. Atidėliojimas nepatarė naujos Japonijos-Sovietų Sąjungos interesams ir pasaulio taikai, pasakė Tanaka. Sovietų kariniai patarėjai dažnai sumažina japonų žvejus, kurie gauda prie turėtų keturių salų žuvis. Perna buvo sulaukyti 1,400 laivų su 12,000 asmenų.

SAN FRANCISCO. — Komedianas Red Skelton, 60 m. situokė su Lothian Toland, 35 m. Jis pareiškė, kad vestuvės buvo su dviem žiedais: vienas ant jos piršto, kitas — "per mano nosį". Vestuvių rytą, jis peržiūrėjęs mirties skelbimus, ar kartais ten nėra jo pavardės. Prieš eidamas į bažnyčią, jis paklūstęs po kambarį — "širdžiai užstartuoti".

WASHINGTONAS. — Prezidentas Nixonas ragino amerikiečius ateinančią žiemą taupyti kurą, pasukant termostatus 4 laipsniais žemiau. Jei visi tą padarytų, Amerika sutaupyti 400,000 statinių šildymo alyvos per dieną. Vidaus reikalų sekretorius Rogers Morton mano, kad kambariuose 70 laipsnių šilumos užtenka.

MIAMI BEACH. — Darbo unijų pasitarime Miami federacijos pirmininkas Meany pasakė, kad po dviejų "užšaldymų" ir keturių "kontrolės fazių" infliacija Amerikoje siekia 8%, kada 1968 m., Nixonui ateinant į valdžią, infliacija buvo 4.8%. Meany reikalavo panaikinti algų ir kainų kontrolę.

PHNOM PENHAS. — Kambodija atšventė trejų metų sukaktį nuo Lon Nolo valdžios įsteigimo. Ta proga prezidentas apeliavo į komunistus pradėti taikos derybas.

Zemės ūkio departamento sekretorius Earl Butz pademonstravo Tysons Corner, Va., savo sugėbėjimus žemės ūkio parodoje. Jis čia bando melžti karvę.

IZRAELIS TURI MAŽAI DRAUGŲ

WASHINGTONAS. — Diplomatiniai stebėtojai kalba, kad, nežiūrint, kaip pasibaigtų dabartinis arabų-žydų karas, Izraelis politinėje srityje tą karą jau pralaimėjo. Jungtinėse Tautose viešpatauja tikras "antiseminizmas", jei neminėti fakto, kad ir arabai yra taip pat semitai, kaip ir žydai. Komunistų bloko 12 valstybių, 18 arabų bloko, 41 — Afrikos bloko ir 75 vadinamos nesurįšios šalys — visos užėmė Izraeliui nepalankią poziciją. Net ir tos valstybės, kurios neturi už ką ant Izraelio pykti, privengia arabų, nes bijo netekti žibalo. Tik viena Amerika yra pasisakiusi už Izraelį, siūlydama karo paliaubas, su sąlyga, kad arabų jėgos grįžtų į buvusias pozicijas.

Britanija paskelbė uždraudimą parduoti ginklus Viduriniuose Rytuose kariaujančioms valstybėms. Prancūzija jau seniai Izraeliui ir Egiptui neparduoda jokių ginklų, nors iš jos lėktuvus neseniai pirkto Libija, kuri gali juos "paskolinti" Egiptui. Izraelio padėtis dar pasunkėjo, jei trečią frontą atidarytų Jordanas, kurio kariuomenė yra gerai apmokyta ir apginkluota, nors, karo lėktuvų Jordanas neturi 52. Šį silpnumą galėtų pataisyti frako ir Sirijos aviacija. Irakas pažadėjo mesti į kovas savo 244 lėktuvus.

Sovietų didieji transporto lėktuvai kasdien gabena į Siriją ir Egiptą naujus ginklus. Valstybės sekretorius Kissingeris jau kelis kart kalbėjosi su sovietų ambasadorium Dobryninu. Sovietų valdžia sako norinti su Amerika gerų santykių ir nenorinti, kad Vidurinięji Rytai tiems santykiams pakenktų. Amerika nenori griežtai išeiti prieš arabus, nes irgi bijo žibalo valstybių keršto.

Gynybos departamentas atsisakė paneigti ar patvirtinti "Norfolk Ledger-Star" laikraščio žinią, kad Ocean Jūros laivyno bazė, prie Virginia Beach, trečiadienį buvo nusileidęs didelis Boeing 707 lėktuvas su Izraelio aviacijos ženklais, kurie buvo užklijuoti popieriaus lakštais. Lėktuvas buvo kraunami ginklai, jų tarpe "Sparrow" ir "Sidewinder" lėktuvų raketos.

Pentagono žiniomis, Izraelis jau neteko 15 Phantom F-4 lėktuvų ir 45 Skyhawks lėktuvų, kas sudaro 20 nuosimčių Izraelio iš Amerikos gautų lėktuvų.

BLACKPOOL. — Britanijos konservatorių partija pradėjo savo metinę konferenciją.

LAORE. — Iš Indijos į Pakistaną sugrįžo dar 840 belaisviai. Iki mėnesio gal laukiama sugrįžtant 12,000.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

Jungtinėse Tautose Čilės ambasadorius kalboje piktai puolė Kubos diktatorių Fidel Castro, tai Kubos užsienio reikalų ministeris su dviem padėjėjais šoko iš kėdžių ir bėgo mušti Čilės diplomato, bet juos sustabdė JT argybiniai.

Airijoje kirdes smūgį gavę kalėjime laikomas slaptos Airių Armijos vadovas Joe Cahill, 55 metų. Jis perkeltas į ligoninę.

John Marshall, 22 metų neigras, nuteistas už sen. John Stennis apilėšimą ir peršovimą, gavo 15 metų kalėjimą. Vakar užpuolęs senatorius atidavė savo pinigų ir laikrodį, bet trys negrai jį vis tiek peršovė.

Detrito mokytojų unija ir švietimo tarybą sutiko, kad jų ginčą spręstų trečiųjų komisija, kurios sprendimą abu pusės pasizadėjo priimti. Mokytojų streikas tęsiasi jau 6 savaites.

Uraganai sužeidė 15 žmonių Kansas, Missouri ir Oklahomos valstijose.

Meksikoje Guadaljaros mieste teroristai pagrobė Britanijos garbės konsulą dr. Williams, 47 metų. Gegužės mėn. banditai buvo pagrobę tame mieste Amerikos konsulą, tačiau gavę 80,000 dol. jį paleido sveiką.

Lake Zenevoje mirė 67 m. buvusio Illinois gubernatoriaus Otto Kerner žmona. Ji buvo Čikagos mero Cermak dukė.

Draudimo bendrovės savininkas, čekagietis Clement Stone, kuris vadovavo "Agnew gynybos fondo" pinigų rinkimui, pareiškė, kad iš fondo nebus sumokėta teismo skirta bauda — 10,000 dol. Visi aukotojai, kurie pareikalau, gaus savo įnašus atgal.

Australų valdžios sunkios dienos

SYDNEJUS. — Australijos vyriausybė turi daug sunkumų su darbo unijomis. Valdancioji darbo partija su unijomis turi labai artimus ryšius, todėl unijai streikų sukelti žmonėms nepatogumai dažnai primetami vyriausybei. Premjero Whitlam populiarumas nukrito ir Sidnejuje įvykę vieno atstovo perrinkimai parodė, kad darbiečiai prarado 7% balsų.

Premjeras Whitlam atsisakė savo antro turetų posto — užsienio reikalų ministerio, kuriuo paskirtas senatorius Donald Willesse.

Australijoje elektros jėgainių streikas, aerodromo techniku, pašto tarnautojų ir geležinkeliečių streikai sudarė žmonėms daug nemalonių. Alaus brangių streikas atnešė alaus stoka, elektros srovės sumažėjimas pakenkė fabrikams ir daug kas laikinai neteko darbo. Dėl to piliečiai kaltina darbiečių vyriausybę, kurios veiksmais nepatenkinti ir streikuojantieji darbininkai.

Nors Britanijos princesės ir kapitono Mark Phillips sutuoktuvės įvyks tik lapkričio 14 d., Britanijos pašto valdyba jau išleido du pašto ženklus su jaunųjų vėdais. Vienas ženklas yra 3½ pensų vertės, kitas — 20 pensų.

JORDANAS PASKELBĖ MOBILIZACIJĄ

TEL AVIVAS. — Izraelio kariuomenės pranešimas sako, kad izraelitų jėgos prasilažė pro sirų linijos ir puolė šarvuočių ir pėstininkų jėgas, saugančias kelią į Damaską. Sirija nemini izraelitų prasilažimo, tačiau praneša apie nuolatinės kovas, kuriose sirai numušė 41 Izraelio lėktuvą. Izraelis puolė Egipte prieš kariuomenės kolonas, judančias link Suezio kanalo. Visi izraelitai, įvykdę puolimą, helikopteriais grįžo atgal į savo bazes, sakoma Izraelio pranešime. Izraelio karo laivai puolė Sirijos uostus Latakia, Banias ir Tartus, kur uždegė žibalo tankus ir du sirų laivus. Sirija pranešė, kad puolime buvo nuskandintas graikų prekinis laivas "Murghot".

Maskva pripažįsta Sihanouko valdžią

PEKINAS. — Prancūzų žinių agentūros žiniomis, sovietų ambasadorius Kinijoje painformavo Kambodijos princa Sihanouką, kad Maskva nuo šiol pripažįsta egziliinę Kambodijos vyriausybę legalia. Nežinia, ką Sovietų Sąjunga darys su savo ambasada Phom Penhe, kur ji liko, kai prieš trejus metus buvo nuversta Sihanouko vyriausybė. Kambodijos premjeras In Tam paskelbė, kad jis pasitraukia iš pareigų. Per paskutinius trejus mėnesius premjeras jau kelis kart bandė atsistatydinti, tačiau amerikiečiai jį vis prikaldavo pasilikti. Nežinia, ar prezidentas Lon Nol priims jo pareiškimą.

Saugumo Taryba neranda sprendimo

NEW YORKAS. — Saugumo Taryboje, kuri svarsto naują arabų-žydų konfliktą, kilo triukšmas, kai sovietų ambasadorius antradienio sesijoje atsisėjo ir išėjo, sakydamas, kad jis nenori girdėti atsiprašėjimų iš žmogžudžių ir tarptautinių gangsterių. Balkone susirinkę Afrikos ir kitų, taryboje nedalyvaujančių valstybių diplomatai ėmė ploti ir Australijos Sir Laurence McIntyre — tarybos šio mėnesio pirmininkui — ilgai užtruko atstatyti tvarką.

Izraelio ambasadorius pareiškė apgailėstą dėl Damasko puolime žuvusių civilių. Jis pareiškė nusistebėjimą, kad sovietų ambasadorius išėjo iš debaty, nes "Sovietų Sąjunga neša didelę dalį atsakomybės, susijusi su barbariška arabų neapykanta ir pristatiusi arabams įvairiausių ginklų".

Austrijos atstovas pasiūlė nesiginčyti dėl karo priežasčių ir ilgalaikių sprendimų, bet, svarbiausia, tuoj užbaigti karo veiksmus be jokių sąlygų. Tarybos dauguma: Prancūzija, Ginėja, Indija, Indonezija, Kenija, Panama, Peru, Sovietų Sąjunga ir Jugoslavija siūlo karo paliaubas tik tuo atveju, jei Izraelis sugrįš į 1967 metais prieš karą buvusias sienas. Kinija nieko nesūlo ir yra prieš bet kokias paliaubas. Amerika, Britanija, Australija siūlo baigti karą ir grįžti į praėjusią savaitę buvusias sienas. Su tuo, žinoma, arabai niekad nesutiks.

NEW YORKAS. — Simtai jaunų Amerikos žydų registruojasi New Yorke kelionei į Izraelį padėti kovoti prieš arabus. Amerikiečiai kautynių nematys, tačiau pakeis izraelitus, kurie dabar dirba ūkiuose ar pramonėje, kad jie galėtų eiti į karą.

Arabai skelbia, kad per šešias karo dienas jie numušė 200 Izraelio lėktuvų. Izraelis praneša numušęs 170 arabų lėktuvų. Korrespondentų nuomone, abu šie skaičiai yra perdėti.

Egipto valdžia pasiuntė į Siriją 7 užsienio korespondentus, kurie aplankė Egipto užimtą, izraelitų statytą Bar Lev gynybos liniją. Pranešama, kad Egiptas per Suezio kanalą jau perkėlė apie tris divizijas kareivius ir virš 400 tankų. Egipto kariuomenė pasistūmėjo apie 10 mylių nuo kanalo.

Jordano karalius paskelbė 70,000 vyrų mobilizaciją. Atidaryti priėmimo centrai savanoriams ir "liaudies jėgoms". Spėliojama, kad Jordano karalius Husseinas įsijungs į karo veiksmus, jei pamatys, kad arabai žengia pirmyn. Izraelio premjerė Golda Meir pasakė apie Jordaną nežinanti ar jis pradės karą, tačiau "išmintingas karalius, jei jam rūpi jo valdomi žmonės ir jei jis turi atmintį, turėtų elgtis atsargiai".

Karininkai, buvę Golano aukštumose, pasakoja, kad ten įvyko gal pats didžiausias tankų mūšis visoje istorijoje. Sirijos kareiviai atkakliai kovojo ir tik pamažu traukėsi nuo Izraelio artilerijos ir šarvuočių. Golano įsikūrę žydų ūkininkai jau sugrįžo į ūkius, kurie kai kur gerokai apgriauti.

Korespondentai buvę su Egipto kariuomene Sinajuje, sako, kad ten egiptiečiai nusiuntė daugiausia senus savo sovietų gamybos tankus. Didėsi ir moderniškesni tankai laikomi Egipto pusėje. Egiptas laiko savo ginklus ir kariuomenę netoli kanalo, lyg laukdamas, kad teks grįžti atgal. Geriausios Egipto divizijos yra dar Egipte, nepanaudotos šiame kare.

Ragina sudaryti javų atsargas

ROMA. — Jungtinių Tautų Maisto ir Žemės ūkio organizacija paskelbė atsisaukimą į viso pasaulio vyriausybes, ragindama sudaryti javų sandėlius, kad pasaulis turėtų pakankamai atsargų blogo derliaus ar gamtos nelaimių atveju. Javai yra svarbiausias maisto šaltinis ir javų stoka sukelia žmonijai daug nemalonių. Siemet Pakistanas, Indija ir ypatingai centrinės Afrikos šalys kentėjo maisto trūkumą dėl gamtos nelaimių. Organizacija sako, kad pasaulis turėtų turėti maisto saugumo minimumą, o tam reikalingos pastovios atsargos javų: ryžių, kviečių, kukurūzų ir kt.

Graikų kilmės čekigiečiai, paklausti korespondentų apie Agnew skandalą, visi pareiškė, kad jie ir toliau Agnew gerbs ir juo didžiausiu, nes jis Amerikoje aukščiausio išliko už visus kitus graikus.

MIRĖ KOSTAS NORKUS

Ilgametis Argentinos Lietuvių Balso redaktorius

KASTANTAS NORKUS

Praeito rugsėjo 18 d. Buenos Aires mieste, Argentinoje, mirė Kostas (Konstantinas) Norkus, kurs nuo 1928 metų, su mažomis pertraukomis, redagavo savaitraštį "Argentinos Lietuvių Balsą", kuriame kruopščiai surankiojavo Lietuvai ir lietuviams visame pasaulyje liečiančias žinias, tik paskutiniiais metais (sakoma, kad leidėjų veikiamas) buvopradėjęs kreipti į "bendradarbiavimo liniją".

Velionis buvo gimęs 1893 m. lapkričio 9 d. Santakoje, Šv. Kalvarijos valsčiuje. Mokėsi S. Kalvarijos dviklasėje, Maskvos komercijos ir buhalterijos kursuose ir Saniavskio universitete studijavo politinę ekonomiką ir žurnalistiką, pastarąją pasirinkdamas savo amžiaus pagrindine profesija.

Pirmojo Pasaulinio Karo metu veikė lietuvių tremtinių ir pabėgėlių komitete ir liet. moksleiviams šelpti draugijoje Rusijoje, bet jau 1915 metais per Japoniją pasiekęs Ameriką apsigyveno San Francisco mieste, kur tuojau įsijungė į SLA ir Amerikos lietuvių darbininkų sąjungos skyrių veiklą; 1916 metais aktyviai dirbo renkanti Lietuvai aukas; 1917 m. trumpą laiką dirbo "Naujienu" redakcijoje, paskiau "Lietuvos" redaktorius padėjėju, 1918—1920 metais buvo "Sandaros" redaktorius.

1920 metais išvyko į Lietuvą, kur su įvairiu pasisekimu atstovavo Baltijos valstybių finansinei korporacijai, išmokėdamas iš JAV siunčiamas dolerines perlaidas. Buvo įsteigęs laivininkystės skyrių, kurs, pasak Liet. Enciklopedijos, pradžioje gerai ir pelningai veikė, bet 1926 metais jo laivininkystės reikalai tiek susipainiojo, kad Norkus pats turėjo apeisti Lietuvą ir išsikraustė į Braziliją, kur vertėsi kaip išmokydamas, o 1928 metais persikėlė į Argentina, kur stėjo redaguoti A. L. Balsą ir veikliai dalyvavo Argentinos lietuvių organizacijų veikloje, pav. Dr. Basanavičiaus Lietuvių Centre, LSA (Lietuvių Susivienijime Argentinoje), Argentinos lietuvių bendruomenėje ir bendradarbiavo kituose lietuvių laikraščiuose, svarbiausiai Lietuvos žiniuose, Vakaruose ir Naujienoje, pasirašinėdamas daugiausiai slapyvardžiais Nadas Giedraitis, B. K. Algimantas, B. Barauskas, Santakiškis. J. p.

give...
so more will live

HEART FUND

Lietuvos miškai priešistoriniais laikais

Iš prof. Antano Rukuišos studijos
Lietuvos miškai ir jų likimas

Paskutiniam ledynui iš Lietuvos pasitraukus, žemės paviršius iš pradžių apaugo skurdžia tundra augmenija. Tik po ilgo laikotarpio atsirado spygliuočių miškai ir menki lapuočiai; klimatui tapus švelnesniu, paplito grynai lapuočių miškai ir jų tarpe gzuolynai. Paukščiai, ypač vandeniniai, galėjo gyventi Lietuvoje ir ledynams esant, bet laikiniai gyvuliai pasirodė čia tik tundrai susidarius.

Tikslus žmogaus Lietuvoje atsiradimo laikas neišaiškintas. Remiantis iškasenomis, archeologai nustatė, kad žmogus Lietuvoje apsigyveno ne vėliau kaip 8000 metų ir ne anksčiau kaip 18.000 metų pr. Kr. Pirmieji žmonės apsigyveno Lietuvoje jau rado miškus su daugybe laukinių žvėrių, paukščių, bičių, o vandenyse žuvų, vėžių, be to įvairių vaisių ir kitų, žmogaus išsilaukimui reikalingų dalykų. Žodžiu, žmogus rado tarytum pilną aruodą maisto, bereikėjo jam sugėbėti juo pasinaudoti.

Archeologija nustatė, kad pirmieji Lietuvon atkeliavę žmonės nebuvo vien mėsdžiiai; jie turėjo atsigaubę su savimi javų, o gal net šakniavaisių sėklų ir auginasi augalinių maisto. Javų sėjimui ir auginimui tinkamų vietų buvo piskuose, todėl žmogus visais jam įmanomais būdais ėmė mišką naikinti, daryti sau laukų bei daržų plotus. Taip prasidėjo jau miškų naikinimo laikotarpis, kuris tęsiasi dar ir dabartiniu metu.

Priešistoriniais laikais vienišai susisiekimo keliai buvo vandenys ir tai yra priežastimi, kodėl žmonės pirmiausia ėmė kurtis paėzeriais ir paukais. Pradžioje atsirado paskirų šeimų gyvenvietės, kiek vėliau kelių šeimų kaimeliai, laiku bėgant ir pirmųjų pastarųjų apsaugoje daug kur išaugo miestai.

Tais, priešistoriniais laikais, medis pirmiausia vertėsi ne turėjo, nes miškų plito neaprengimi plotai, gyventojų būta dar labai negausiai. Žmonės su įnirtimu ėmė miškus degtinti, kad lengviau būtų reikiamus plotus kultivuoti — jaus sėti. Tuo keliu Lietuvos kraštovaizdis ėmė keistis. Tais laikais Lietuvoje buvo apie 75% viso ploto miškų; vandenys su pelkėmis tik apie 25% ploto. Gyventojų skaičiui didėjant, kaimams ir miesteliams plintant, miškuose radosi kaskart vis daugiau kirtimų, plynių, lydimų, aikščių.

Miško lydimos proceso eigos tikslaus aprašymo pasigendama, ir todėl tenka remtis trumpais archeologų ir istorikų duomenimis. Pavyzdžiui, K. Jablonskis (1959) rašo: "Apie žemdirbystę turime žinių iš to meto rašytinių šaltinių. Romėnų rašytojas, Kornelijus Tacitas, gyvenęs I a., savo veikal "Germania" mini, kad aischai (taip jie vadino to meto rytų Pabaltijo srityje gyvenančius gentis) žemę dirbė geriausiai, jo žodžiais tariant, "lūgūs germanai". Šalia žemdirbystės, vystėsi ir gyvulininkystė. Medžioklė, miškinė bitininkystė ir žvejyba liko pagalbiniu užsiėmimu". Aprašytas žemdirbystės būdas, Jablonskis kuo pavadinęs "miškinė" — dirvoniš žemdirbyste". Kito istoriko B. T. Pašuto (1959) teigimu, lietuvių lautos žemdirbystės istorijos pirmieji lapai yra pakasti žemėje ir juos išskaityti gali tik archeologai. Jų ilgmetis darbas jau nesą aukščiausio laipsnio vertingas žinias apie senovės lietuvių ūkininkavimą. Archeologinės iškasenos rodo, kad lietuvių ūkininkavimą sudarė žem-

dirbystė, nes iš III ir IV a. rasta geležinių kirvių, kirkių, piaušų, girnų ir taip pat įvairių grūdų liekanos. Taip Gabrielius išskaičius, žemdirbystę, kasinėjant rasta net keturių rūšių kviečių, rugių, miežių, avižų, soros ir kitų javų liekanų. Archeologų manymu, pirmojo tūkstantio bėgyje žemdirbyste Lietuvoje turėjo pereiti į keletą tarpinių: pradėdant miškinę — dirvonišę sistemą iki primityvaus 2 — 3 laukų sistemos ūkio.

Rašytojas Juozas Kralikauskas savo romane "Tilnago ūkinis" šitaip atvaizdavo miško pavertimą dirbama žeme: "Laukas būdavo kelis metus iš eilės užsėjamas, o paskui paliekamas keliolikai metų. Laukui buvo leidžiama ramiai dirvonuoti ir vėl užželti mišku. Paskui spejes pakilti atžalynas būdavo vėl nudeginamas. Tuo deginimu būdavo sunaikinamos piktyzės ir pelėnais patrešiamas dirvožemis. Tada laukas būdavo vėl kelis metus iš eilės apsėjamas. Taip Lietuvoje iki Mindaugo — nežinia nuo kada — gal per ištisus tūkstantmečius, buvo lydiminė, arba dirvoniš žemdirbyste. Dabar Mindaugas užsispyręs įvesti naująją žemdirbystę. Nuėmus derlių, laukus jau tikėtai dvejis metus paliekamas pudyntu. Trečiais metais tas pat laukas jau vėl ariamas ir vėl užsėjamas. Tai jau kitokios žemdirbystės — pradžia. Laukai miškuose. Tarp pelkių, kalnų, ežerų. Sklypais ir lopynėliais. Kiekvienas sklypėlis — bus du metų pudyntu ir trečiais metais užsėjamas. Kasmet derlių duos vienas trečdalis visų laukų — du trečdaliai išsės".

Miško lydimą ir dirbamąsias žemės ploto didėjimą geriausiai išanalizavo prof. P. Matulionis 1924 — 27 m. Žemės ūkio akademijos Dotauvoje, metrašio įžangoje ir "Kultūros žurnalas 1930 m. Nr. 5 straipsniuose, pavadinuose: "Lietuvos žemė ir jos gyventojų gausumas istorijos bėgyje". Jo išdėstytos mintys čia pateiktamos skaitytojui suglausta. Jo manymu, javams sėti išlydytą sklypą naudojo tol, kol nesumažėdavo derlius, t. y. kokių penkis metus. Po to sklypą užleisdavo miškui, sėjai paruošus kitą sklypą. Tai buvo lydiminis arba margių žemės ūkis. Vėliau šis ūkininkavimo būdas buvo pakeistas miškalaukio būdu, kuris nuo lydiminio skyrėsi tuo, kad naujų sklypų ruošimas buvo apribotas iki penkių laukų — sklypų. Šiai sistemai esant, ūkininkas tik po 25 metų sugrįždavo į pirmiau naudotą, miškui apaugusį plotą, kurį jis iš naujo turėjo lydyti ir ruošti javams sėti. Augęs čia per 25 metus miškas savo lapais ir smulkiosiomis šakomis gerai įtrešdavo dirvą. Prie šio patrešimo jungėsi pelėnai iš sudeginto, išlydyto miško. Šitokia seimininkavimo sistema, ūkininkas per penkis metus turėjo užtikrintą derlių. Čia turime reikalą su nauja ūkininkavimo sistema tam tikros rūšies sėjomaina, kur per 20 metų naudojamas laukus pakelėcia miškas. Toks miškalaukio ūkis Lietuvoje tęsėsi apie 250 metų, maždaug nuo DLK giedimino (1316 — 1340) iki Žygimanto — Augusto įvestos "Valakų" reformos (1567).

Pelkių plotas Lietuvoje per beveik tūkstantį metų, P. Matulionio spėjimu, buvęs 21% o 1900 metais sumažėjęs iki 8%, dirbanos žemės plotas padidėjęs nuo 18 iki 72% ir miškų plotas nuo 68% nukrito iki 20%.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS

Pietų Korėjoje nerimauja studentai. Čia matome policiją, išvedančią iš universiteto riausių vadus.

Mūsų spaudoje

Šitaip frontininkai nusibiciulino

Darbininko redaktorius rugsėjo 14 d. laidoje vedamajame antrašte "Po IV-jo PLB Seimo", pastebėjęs, kad pasaulinis LB seimas įvyko Amerikos sostinėje pačiomis karščiausiomis dienomis, kai temperatūra siekdavo iki 110 laipsnių, dėlko ir seimo progą surengtoji Corvora galerijoje lietuvių meno paroda neturėjusi pasisekimo, toliau rašo:

Su paroda tikėtasi rasti atgarsio amerikiečių spaudoje. Bet ir čia praeta tydom. Iki šiol reidacijos nepasiekė jokios laikraščio iškarpos. Sako, antros ar trečios eilės laikraštis parašęs

10 ir 15 eilučių apie parodą. Artos eilutės buvo vertos tokio brangaus žygio, sudėtų pinigų?! Vargu. Paroda rengta kitiems pasirodyti ir sulaukti dėmesio iš kitų, bet jo nesulaukta.

Kečvirtajam seimui pasirinkta vieta Washingtonas. Tikėtasi, kad rengėjai sukviets visokiųjų amerikiečių politikų, suras naujų draugų, kad seimą pasveikins valdžios žmonės, Baltieji Rūmai. Tačiau seimas praėjo be šių žmonių, be jų kalbų, sveikinimų. Kalbama, kad rengėjai rašė laiškus ir prašė. Bet laiškais sunku žmones laimėti ir įjungti į bičiulių gretas. Tik asmeniniais kontaktais galime to pasiekti. Gi Washingtone gyventantiems, atrodo, tai neturėjo būti sunku.

Pamaldos rengtos sostinės katedroje. Visi laukė, kad dalyvaus amerikiečių hierarchijos atstovai, tars sveikinimo žodį. Bet ir šiuo atveju nebuvo nieko padaryta.

SKOTISKAS ATSAKYMAS

Skotas chemijos profesorius aiškino studentams įvairių rūgščių ypatybes.

— Ziūrėkite atidžiai, — tarė jis. — Aš įmesiu į šį stiklą su rūgštimi dviejų šilingų monetą. Ar ji ištirps?

— Ne, neištirps, — skubiai atsakė studentas.

— Ne? Tai gal man pasakysi, kodėl neištirps?

— Jeigu tirtų, tai tamsta tikrai nemesi, — atsakė studentas.

The case of the disappearing paycheck and what to do about it.

Some people learn the hard way. Paychecks disappear fast. Day-to-day living expenses eat up a lot. And maybe part goes in the savings account for this year's vacation or another immediate goal. A good chunk of that money seems to disappear by itself. So it's no wonder that when it comes to long-term goals, or when an emergency comes up, there simply aren't funds to meet the need. Unless there was a nest egg building up all that time. A good way to build that nest egg is with U.S. Savings Bonds. The easy way to buy them is to sign up for the Payroll Savings Plan where you work. An amount you specify will be set aside from your paycheck and used to buy Bonds.

And while you're going through grocery bills, car repairs, vacation weekends, kids' toys and nights out on the town, you'll know you're saving money too. That's good to know.

Now E Bonds pay 5 1/2% interest when held to maturity of 5 years. 10 months (4% the first year). Bonds are redeemed if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America. Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/2%
a year

OUR SAVINGS CERTIFICATES
EARN UP TO 7%

see us for
HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT OUR INCOME...

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President Tel.: 847-7747
HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

DEDES SERNO GYVENIMO BRUOZAI
TRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis, Dede Serna asmeniskai pazino, skaitė jo straipsnius knygas ir klausė jo paskaitų. Labai jie gali paskaityti gražiai surašytą Dede Serno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražius istorijų naują knygelę lietuvių galečių žiemos at vasaros pasiskaitymams nu pirku Antano Ruko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dede Serno gyvenimo bruozas. Jie pradžiūs kiekvieną, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rasytosjo Antano ruko tenyvas vaizdas, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų isevių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta ideologine veikla.

Antanas Rukas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Adomaitis Serno gyvenimo bruozas. Išeidus Amerikos Lietuvių Istorijos Draugijos Chicago 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

ADMINISTRACIJA

TAMPA, FLA.

Važiujam vištų pirkti!

Atrodo, kad ir vištos jau išlėkė į Rosiją kartu su kviečiais. Mano kaimynės pašaukia telefonu, kad važiutumė pasipirkti vištų. Sako — dideliu nupigimiu, garsinama vietos laikraštyje, kad parduodama vištų po 39 c. svarui. Kitose krautuose jau apie metai laiko kaip vištos parduodamos veikt visur po 59-69 c. svarui. Kaimynės primena, kad kokią progą nepažįpote, reikia važiuoti anksti rytą, kai tik atidarys tą mėsinę, kad mes būtume jau prie durų pirmosios.

Sutarta — išpildyta. Mes 10 min. jau prie parduotuvės durų. Tiesa, ir buvom pirmutinės. Dievulėliau, tik po keletos min. prisirinko tų pirkėjų, eilė nusitęsė ligi gatvės! Na, sakau, Onute, tai būkim gatavas. Kaip tik durys sujudės, kad mes trys leistume riščia prie tų vištelių, nes iškaba pasako, kad duos po 6 "kostumeriui".

Pasisekė mums trims pribėgti prie prikrauto su kaupu "čeborio". Parduotuvė gerai sutvarkyta, Vištelių prikimšti maišai po šešias, tik griebk ir bėk. Bet ne taip buvo lengva. Mes pasigriebėm po maišeli, bet šešios vištos viename maišelyje, pradėjo kaip

gyvos iškristi — išlysti ir ant grindų, nes tie maišeliai neatlaidė svorio.

Čia tai buvo tikra "komedija". Užpakalyje eilėje stovintieji griebė vištas, nuo žmonės ir bėgo prie parduotuvės su vištele. Kita rėkdama ją pasekė ir dvi sušikibo į vieną vištą. Prasidėjo tikra kova — negyvas, švariai nuvalytas višteles draskyti...

Pardavėjas, išėjęs mėgino daryti tvarką, o pirkėjų eilė vis augo ir storėjo. Mano nustebeimui, paklausiau kito pardavėjo, dėlko taip žmonės mušasi dėl vištų, ar dėl nupigintos kainos? Pardavėjas man atsakė, "Žmonės sužinojo, kad vištų ateičiai visai maži bus, nes jų maistas bus negalimas pirkti. Visoki grūdai išvežti bus į Rusiją, o ir dabar bėgavim jau tik iš Georgija valstijos. Floridoje jau mažino vištų auginimą daugiau kaip per pusę.

Draug pavadino: "Na tai, prisipirkė vištų važiukim nusipirkti duonos, nes esam pakeliumi pro didžiąją duos kepyklą "Hy Top". Čia ta pati istorija: eilės pirkėjų, viduje ir nusitęsę lauko pusėje. Draugė sako "Tai tau ir Amerika!" Prie šios kepyklos pardavėja moteris (atrodo lenkė) išėjusi prie durų aiškina, kad duonos šiandien mažai turim, par-

duodam tik po vieną kepalėli... Sako, gavom tokį "orderį" iš mūsų vyriausybės. Iš kokios, nepasakė. Pardavėja labai susijaudinusi. Kalba laužyta angliškai. Sako, "keba ging do Breznevo mr. Prezident vishko atdal tavarishu Breznevu. Mr. Breznev kiss our Nikson, o Nikson atiduos viska, viska Rosijai.

Mumis pirkėjams buvo gana juoko iš tos vargšės pardavėjos, bet buvo ir teisybės. Pirkėjai kiek kas ją supratom, gražiai paplojom ir ramiai skirstėmės su kepalėliu ddonutės. Man grįžtant į namus, prisiminė mano tėvelio pasakojimas kuomet jis buvęs dar mažas ir buvo Lietuvoje koks badmetis. Kada žmonės nebuvo duonos, tai jis (tėvas) su savo tėvu t. y. su mano tėvuku važiudavo rugių pirkti į Kijevą. Tai mano tėvelis vis pasakodavo apie tokį badmetį ir tėvelis dirbdamas kalvėje (buvo kalvis) smarkiai mušdamas kują į priekalą vis dainuodavo: "Kijava, į Kijava duonos pirk, duonos pirk, pigiai brangiai bile gauni! Bile gauni!" Tas tėvelio kūjis tiek mums vaikams gražiai skambėdavo, kad mes visi vaikai klausydavom, kokią tėvelis dainą mums dainuoja su kūjo akompanimentu.

Aš išgirdusi tokią naujieną prie duonos kepyklos Tampoje, užtraukiau mano tėvelio kalvėje badmetyje Lietuvoje išduonuotą dainelę.

Pas mus Floridoje žmonės, ypatingai juodoji rasė, labai blogos nuomonės apie Niksonėlio pasibūčiamą su tovariščiu Breznevu. Savo žmones visai paniekinęs, sukėlė didžiausią triukmą kasdieninio maisto, šėpia visų didžiausią priešą, o mes pradėsimė alkanai, penėti savąj žudiką! Kur teisybė?

Pas mus Floridoje oras vis dar gana kaitina, bet naktimis visai gerai atvėso. Lietaus jau gana prilijo, kaip kur jau ir perdaug. Sekmadienyje, rugsėjo 30 d. buvo malonumas apsilankyti St. Petersburgo lietuvių klube. Nebuvo jokio specialaus įvykio. Publikos buvo pilnutėlė svetainė, net stebėtina iš kur tie žmonės susiburia. Tai labai gražu matyti. Labai puikus sumanymas; po pietų gydytojas Miliauskas įdomiai nupasakojo apie žmonių širdis, jų vertumą, t. t. Gydytojas kvietė duoti paklausimus. Taipgi ir pridėjo humoro. Publikai labai patiko tokia dr. Miliausko pasikaita.

Lietuvių B-nės Aktyvystų kultūrinį paskaitų ciklas

Lietuvių Bendruomenės Detroito aktyvistai, norėdami praplėsti Detroito kultūrinį lietuvių gyvenimą, spalio mėn. 14 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. Detroito Lietuvių Namuose atidaro kultūrinį paskaitų ciklą, kurių pirmutinę apie Lietuvos renesansą skaitys Oakland Universiteto istorijos profesorius Dr. Leonardas Gerulaitis. Profesorius Gerulaitis baigė meno istorijos ir istorijos studijas Michigano Universitete Ann Arbore ir jo specialybė yra Renesanso amžius.

Visuomenė, ypač jaunimas, maloniai kviečiami atsilankyti. Įėjimas nemokamas.

LB Detroito aktyvistai

Neapolieji policija sulma riaušių dalyvius. Po choleros epidemijos tame mieste būna daug neramumų, dėl kurių atstatytinio miesto meras ir visa taryba.

MIAMI, FLORIDA

Atsiveikinant su mirusiais

Išradingasis J. Pronskus Floridą yra praminęs Rojaus Prieangiu — taigi išėitęs taškas, nesugrįžtamam kelionėn. Nėra ir kaip jam paprieštarauti. Va, tik trumpame laikotarpyje net penki Miami L. A. P. klubo nariai išvyko negrįžtamai.

Vasarą Miami lietuviai praretėja. Klube sekmadieniais besusirenka vos 50-60 pasižmonėti. O kai nėra tarpusavio veiksmingo ryšio, tai dažnai apie mirusius besužinoma tik po laido tuvių.

Jonas Garjonas ir Bedra Krašnek palaidoti liepos mėn., o Patsy Sharky rugpiūčio. Jie klube regos nuomonės apie Niksonėlio pasibūčiamą su tovariščiu Breznevu. Savo žmones visai paniekinęs, sukėlė didžiausią triukmą kasdieninio maisto, šėpia visų didžiausią priešą, o mes pradėsimė alkanai, penėti savąj žudiką! Kur teisybė?

Jonas P. Sharp-Sarpinskas (vienas iš daugiausiai prisidėjusių — pradininkų Miami L. A. P. klubą steigiant) čia įsikūrė 1938 metais. 8530 Red Rd., jo pasistatytas namas buvo lyg ir nepalioję žmogaus rankos aplinkumoj. Čia Jonas galėjo net ir bitininkyste verstis.

Yra kalbama, kad į čia bėgama gyventi, o amžino poilsio vietos ieškoma šiaurėj. Lyg to patvirtinimui, šią vasarą Jonas nuvažiavo savųjų lankyti į Pittsburgh, Pa., ir ten užbaigė savo kelionę žemėj.

Dar prieš dešimtmetį, kol jo žmonelė vikriau sukdavosi, žiemos metu, jų jaukiam namelyje, svečiai uždavo, kaip ir jo bitės kieme prie savo avilių. Bet per keletą paskutinių metų Jonas jau nebeapsiūlydavo medaus klubo. Bet visad dalyvaudavo Vasario 16 minėjime. Sutiktas nesiskųsdavo — vis švelniai šypsodamas sakydavo tebesijaučias gerai.

Jonas buvo nepaprastai ramaus ir kuklaus būdo. Bet kartą neiškentęs pareiškė, kad jo atliktų klubo labai darbų nieks neprisimena ir nemini — tik landesnieji nebeišmano, kaip savus nuopelnus, kad ir pagražintus, iškelti. Be kitko, jis buvo ir pirmasis finansų sekretorius. Tikrai tylūs darbuotojai dažnai yra užmirštami, nors jų pastangomis būna sukuriamos ir didelės vertybės. Tuo tarpu nėra galimybės iš protokolų ištaisyti įvykių eigos ir pilnai nustatyti jo atliktus darbus. Jo paties liūdyjimą jau per vėlu gauti. Taip a. a. Jonui ir turi liktis tik bendro pobūdžio už nuveiktus darbus pagarba.

Kitas ilgametis (nuo 1950 m.) klubo narys mirė 1973 m. rugsėjo 11 d. Tai Tomas Aleksynas. Į šį laisvės kraštą Tomas atkeliavo iš Suvalkijos lygumų — Dirmskių k. dar jaunuoliu būdamas. Kaip ir visų ateivių, jo įsikūrimo kelias nebuvo lengvas. Tačiau darbus ir tvarkingas jaunuolis greit ūkiškai apsitvarko ir 1919 m. apsigėdė bendrapavarde Margaritą Aleksynaitę. Savo patvirių vedybų auksinę sukaktį buvo jau atšventęs prieš ketvertą metų. Atsibodus šiaurinių miestų varginantiems užsiėmimams (bizniam), Aleksynai 1950 m. įsikūrė Miami. Čia vis dar rasdavo užsiėmimo — vertėsi namų pastatymu ir eksplotavimu. Jo apartmentiniai pa-

Vakarais Bridgeportas pavojingas

Visi žinome, kad Čikaga nešaugi Užpuolimai vyksta ne tik tai miesto centre, traukinėlių stoty, pietinėje Čikagoje, bet ir pačiame Bridgeporte. Iki šio metu Bridgeporte vagiliai tikrai ištraukdavo moterų pinigines, kai jos eidavo į krautuves, bet dabar užpuolimai daromi ir vakarais.

Praeito penktadienio vakarą gera, darbšti ir energinga lietuvė, ponija Aelaine Gadvilienė, buvo užpulta ir sumušta beveik prie jos pačios namų, esančių 3332 So. Lowe Avenue.

Būdamą gera lietuvaitę, ji priklauso kelioms lietuviškoms organizacijoms. Jai rūpi Lietuvos laisvės reikalai, ji seka lietuviškų klubė veikla. Penktadienio vakarą ji grįžo iš Upytės klubo susirinkimo, pravesto Hollywood svetainėje. Klubo reikalai kiek užsitęsė, todėl ji grįžo namo apie 10 valandą vakaro. Kad greičiau pasiektų namus, ji nejo gatve, bet pasuko į skersgatvį. Ji jau priėjo prie savo vartelių, tai nežinia iš kur atsirado du nepažįstami vyrai.

Vienas jų, nieko nesakęs ir neklausęs, kierto ją kumštimi į veidą. Tas smūgis pataikė į nosį. Matyt, kad užpuolikas turėjo rankoje kokią gelžgalį, nes smūgis prakiro nosį, kuri tuo jau pradėjo kraujuoti. Kitas smūgis jai buvo kirstas tiesiai į krūtinę. Šis smūgis jai užkirto kviapą.

To dar negana, kitas užpuolikas jai kierto tokį smarkų smūgį į tarpmentę, kad ji visai jėgų neteko ir sukrito kniupščia. Ji krito visai be sąmonės. Krau-

judama ji būtų ten ir gyvybės netekusi, jeigu nebūtų atsiradę kaimynų šunys. Įkirus šunų lojimas atkreipė kaimyno dėmesį. Jis išėjo pasižiūrėti, ant ko tie šunys taip nepertraukiamai lojo. Priėjęs prie vartelių, jis pamatė ant žemės gulincią moteriškę. Jis tuojau paskambino Čarliui Gadvilai ir pasakė, kad ties jo varteliais guli moteris.

Gadvila tuojau išbėgo pasižiūrėti. Jis tuojau atpažino, jog tai būta jo žmonos. Jis ją pavertė ir pradėjo teirautis, kas atsitiko. Žmona dar buvo be sąmonės ir negalėjo pasakyti kas jai atsitiko. Emė laiko, kol ji atsigavo. Tai tada pasakė, kad visai prie josios kiemo vartelių ją užpuolė du nepažįstami vyrai, kierto smugius į veidą, į krūtinę ir tarpmentę. Tie smūgiai visai atėmė iš jos jėgas ir ji sukrito.

Ji atsigavo, kai atėjo vyras, ją pasodino ir suteikė reikalingą pagalbą. Tada ji ir papasakojo visą užpuolimo eigą. Užpuolikas jai prakiro nosį ir labai smarkiai sutrenkė krūtinę.

Bridgeporte vakarais reikia būti labai atsargiems. Moterys neprivalo vaikščioti vienos. Pačioje rankoje kokią gelžgalį, nes smūgis prakiro nosį, kuri tuo jau pradėjo kraujuoti. Kitas smūgis jai buvo kirstas tiesiai į krūtinę. Šis smūgis jai užkirto kviapą.

Sumušta Gadvilienė jau aplankė kelios draugės ir pareiškė jai užuojautą. Ji jau pradeda atsigauti, nors jos nosis prakišta, o veidas ištinęs. Lankytoja

JEIGU NEBŪTŲ SENŪJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŪJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodys, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais išristos knygos kaina yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigus šiuo adresu: NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga. Kaina \$1.50

Nėi vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis parduotos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne tik Lietuvos praeitį, Lietuvoje gyvenusių ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantieji žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užėiti į "Naujienas", tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Orderį, pridėdam 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knyga pasūsimė.

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krevštavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKU PASAKOS, 32 pusl., telpa 6 pasakos ir DVY. NUKĖS, 34 pusl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos: spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.
2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KIŠKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 pusl., gražus leidinys. \$1.50.
3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apyskaitės vaikams. Dail. V. Simanavičiaus iliustruota. 130 pusl., \$1.80.
5. Maironis JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 pusl., \$1.00.
6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytųjų sąj. prem. knyg. J. J. originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stančiškaitės iliustracijos. 188 pusl., kaina 2 dol.
7. Juozas Švalistas, ŠAUNUS PENKETUKAS, apyskaitės katin pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žvėjų. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 pusl. leidinys. \$3.00.
8. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmais iliustruoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais. 54 pusl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau tuos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuoti vaikams nerakamas dovanas — nusė knygu, pusė žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato pusl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENAS

Lietuviai baigė peris ir perodė ir progos sieno tikrai per

NAUJIENAS

"NAUJIENOS" BOLŠEVIKAMS YRA RAKŠTIS JŲ AKYSE

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsiėmimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams išgyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/4%	PER ANNUM
6 3/4%	\$5,000.00 OR MORE
6 1/2%	4 YEAR MATURITY
	\$5,000.00 OR MORE
	30 MONTHS MATURITY
	\$2,500.00 OR MORE
	1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais. Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

Subscription Rates table with columns for rates in Chicago, other USA localities, Canada, and other countries, plus rates for 15 cents per copy and daily rates.

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Vilkas ilgai žasų negano

Visus krašto gyventojus nustebino antradienio popietės žinia apie viceprezidento Spiro T. Agnew atsistatydinimą iš einamųjų pareigų. Viceprezidentas praėitą savaitę Kalifornijoje, o vėliau Čikagoje kartojo, kad jis neatsistatydinsias, nežiūrindamas į spaudoje pasirodancius pranešimus, o vis dėlto jis ne tik atsistatydino, bet prisipažino prie "nedidelės valstybės mokesčių nemokėjimo kaltės". Vieną kopiją jis pasiuntė atstovų rūmų pirmininkui, o kita, — pačiam prezidentui.

Sprendžiamoji valanda priartėjo, kai viceprezidentas Agnew, kelių advokatų ir draugų lydima, įžengė į federalinį teismą ir pareiškė, kad jis nesigina nuo jam primetamo kaltinimo nesumokėjus 1967 metų valstybės mokesčių. Teisėjas Walter E. Hoffman paklausė viceprezidentą, ar jis supranta, kad nenoras gintis reiškia kaltės prisipažinimą. "Taip, aš žinau", — pareiškė Agnew. Pasirodo, kad 1967 metais Agnew nesumokėjo valdžiai \$19,967.00.

Kada nusikaltėlis prisipažįsta prie nusikaltimo, tai visa teismo procedūra palengvėja. Teisėjas turi būti tikras, kad nusikaltimas tikrai buvo padarytas, o jeigu dar nusikaltimą patvirtina pats nusikaltėlis, tai teisėjas gali paskirti bausmę. Teisėjas ilgai nelaukė. Jis tuojau pat nubaudė Spiro T. Agnew \$10,000.00 bauda ir paskyrė trejus metus sąlyginei bausmei. Jeigu Agnew per trejus metus nenusikaltis, tai jis bus laisvas, bet jeigu nusikaltimas bus pakartotas, tai teisėjas turės paskirti jam žymiai sunkesnę bausmę.

Viceprezidentas Agnew kelias atvejais kartojo, kad jis nenusikaltęs. Jis kaltino Amerikos spaudą, valstybės gynėją Elliott L. Richardsoną, prokurorą J. Petersoną, pagaliau ir patį prezidentą Niksoną. Pradžioje pasakojo, kad prezidentas neužtaria viceprezidento, vėliau aiškino, kad prezidentas, norėdamas nukreipti krašto gyventojų dėmesį nuo Watergate skandalo, leido niekinti viceprezidentą, bet tikrovė buvo visai kitokia. Prieš oficialų teismo posėdį Baltimorės teismo rūmuose suėjo prokuratūros atstovai, pats Agnew ir jo advokatai. Prokuroras turėjo surinkęs nepaprastai daug kaltinamos medžiagos. Visas kaltinimas buvo sutrauktas į 40 mašinėle rašytų puslapių. Įdomių dokumentų buvo žymiai didesnis kiekis.

Pasirodo, kad viceprezidentas Agnew buvo "tikras politikierius". Eidamas mero, gubernatoriaus, o vėliau ir viceprezidento pareigas, mokėjo spausiti kontraktorius, kad jam būtų duodami pinigai. Jis buvo sudaręs dviejų

atsakomųjų pareigūnų grupę, kuri apmokėdavo kiekvieną didesnę kontraktorių ir pareikalavo pinigų. Vienas nurodė, kad kontraktorių ir kokias sumas spausitį, antrasis eidavo atsiimti pinigų, o Agnew atsiimdavo savo dalį. Pradžioje gengsteriai norėjo iš kontraktorių išlupti pinigus dalytis lygiomis į tris dalis, bet Agnew nutarė, kad dalybos bus tokios: jis gaus pusę gautų pinigų, o kiti du bendrininkai gaus po ketvirtadalį. Nuo 1967 metų iki šių metų pradžios Baltimorės kontraktoriai mokėdavo viceprezidentui. Kontraktorius Allan Green paskutinius \$10,000.00 atvežė į Washingtoną ir oficialiame viceprezidento ofise įteikė jam kyšį. Baltimorės kontraktoriai turėjo duoti kyšius, jeigu jie norėjo gauti valstybės kelių ir namų statybos darbus. Prokuratūra turėjo keltis davusių kontraktorių pareiškimus ir kiekvienam kaltinimui turėjo pakankamai įrodymų.

Viceprezidentas Agnew, patyręs apie paruoštą bylą ir turimus davinius, nutarė atsistatydinti iš einamųjų pareigų, o prokuratūra sutiko nutraukti bylą lengva teisejo Hoffmano bausme. Valstybės gynėjas pareiškė, kad Agnew jau yra nubaustas, jis užsitraukė negarbę. Be to, teismo posėdžiai kraštui nebūtų išėję į naudą, būtų buvusi didelė įtampa.

Visai kitaip galvoja prokuroras James R. Thompson, kuris buvo įpareigotas atstovauti teisingumo departamentą šiame teisme. Jis tvirtina, kad Spiro T. Agnew buvo sukčius, kyšininkas ir melagis. Kraštui daug geriau, jo atsikračius. Agnew turėjo drąsos labai pompastiškas kalbas sakyti, bet dolerio siekdavo nepadoriais būdais. Thompsonas mano, kad Agnew turi džiaugtis, gavęs tokią lengvą bausmę, o kraštui gerai, kad tokio žmogaus atsikratė.

Prezidentas Niksonas privalo tuojau paskirti kitą žmogų viceprezidento pareigoms. Jis privalo paskirti tokį, kurį patvirtintų demokratinis kongresas. Prezidentas, norėdamas išvengti nesuspėjimo, kreipėsi į įtakingesnius kongreso atstovus, prašydamas patarimo. Pasakojama, kad prezidento Niksono padėtis esantį labai sunki, nes respublikonų partijoje nėra stiprių ir prezidento pareigoms tinkamų asmenų. Kandidatų į viceprezidentus yra daug, bet nėra nei vieno savarankaus ir atsakingo žmogaus.

Mums atrodo, kad toks galvojimas yra netikslus. Respublikonai gali turėti ir daugiau tinkamų kandidatų, bet tuo tarpu jų jau žinomi visame krašte. Vienas yra John Connally, buvęs Texas demokratas, šiais metais perėjęs į respublikonų partiją. dar stipresnis yra Elliott L. Richardson, dabartinis valstybės gynėjas. Jis ne tik suvaldė suktą viceprezidentą, bet jis ir kitais atvejais labai daug yra padėjęs prezidentui Niksonui. Tai savarankiškas, teisingas ir doras valstybininkas.

MŪSŲ RŪPESČIAI IR UŽDAVINIAI

DĖL OKUP. LIETUVOS ŽMONIŲ IŠLEIDIMO Į UŽSIENĮ

P. STRAVINSKAS

Kad daugis lietuvių ir kitų vyktį į užsienį neišleidžia. Jau senai, prieš kokius 10 metų, man knietėjo, norėjosi kelti ir pagrįsti mūsų spaudoje okup. Lietuvos žmonių emigracijos į užsienį, į laisvą pasaulį klausimą, bet tada nebuvo tam palankių psichologinių sąlygų. Iš tikrųjų, manding, ner. Tik kad okupantas tų Lietuvos žmonių iš-

uejės, bet jada mano idėjai beveik niekas nepritarė.

Iš visų mano šiuo klausimu užkalbintųjų ar laisvais pasiteirautųjų tikrai vienas Dr. P. Grigaitis man atsakė, kad klausimas idomus ir vertas pana-grinėti viešai, spaudoje.

Šiandien, kaip skaitome spaudoje, jau patys padorieji rusai, liūto drąsa kovoją su bolševikiniais despotais (kaip pvz. mokslininkas Andrei Sacharovas ir kiti) kelia reikalą išleisti visus bolševikų pavergtuosius žmones išvykti į laisvąjį pasaulį, kurie likta to nori. Įsakmiai nurodomi ir lietuviai.

Todėl dabar, jau susidarius palankioms psichologinėms sąlygoms ši mūsų žmonių emigracijos (iš okup. Lietuvos) reikalą viešai spaudoje pagrįninti, aš ir noriu čia, mūsų Naujienose, tą padaryti.

Šiame pirmame straipsnyje noriu palfeisti dar tik teisingai klausimą, būtent, ta, ką sako pagrįntinių žmogaus Teisų (sutr. PZT) Deklaracija apie kiekvieno žmogaus teisę į emigracijos laisvę.

I. — KIEKVIENO ŽMOGAUS TEISĖ IŠVYKTI — EMIGRUOTI IŠ SAVO GYVENAMOJO KRAŠTO Į KITUS KRASTUS

PZT Deklaracijos 13 str. 2 dalyje pasakyta, kad "Kiekvienas žmogus turi teisę iš bet kurio krašto, įskaitant ir savąjį, išvykti ir atgal į savąjį kraštą sugrįžti".

Tegul čia, šiame Deklaracijos nuostate, kalbama apie kiekvieno žmogaus išvykimą iš savo gyvenamojo krašto apskritai, bet jame (Dekl. 13 str. 2 d. nuostate) glūdi ir žmogaus emigracinės laisvės mintis.

Kaip galime spręsti iš čia pateiktą PZT Deklaracijos žodžių, kiekvienas žmogus gali, kada tik jis nori, (laisvai nevaržomai) iš savo gyvenamojo krašto išvykti į bet kurį kitą kraštą ne tik laikinai ten pagyventi, bet ir pastoviai isikurti.

Kadangi čia deklaruoja pagrindinę prigimtine žmogaus teisę, į jo emigracijos laisvę, tai kiekvieno krašto valdžia turi su ja skaitytis ir negali jos paneigti arba panaikinti. To negali padaryti nei Sovietų okupacinė valdžia Lietuvoje. Vadinasi, Lietuvos žmonės gali pagrįstai reikalauti išleisti juos į kitus kraštus, ne tik ten laikinai pagyventi, bet ir į tuos kraštus emigruoti pastoviam apsigyvenimui.

II. — ŽMOGAUS TEISĖ SIEKTI PRIEGLAUBSČIO KITUOSE KRAŠTUOSE, KADA JIS DĖL JAM NEPAKENCIAMO

REZIMO, AR KITU PAN. PRIEZASČIU "NENORI GYVENTI SAVAME KRAŠTE"

PZT Deklaracijos 14 str. 1-je dalyje pasakyta, kad "Kiekvienas žmogus turi teisę ieškoti sau, nuo jo persekiojimo, kituose kraštuose prieglobščio ir (teisę) juo pasinaudoti".

Šie Deklaracijos žodžiai tiek aiškūs, kad jų nereikia nei interpretuoti. Jais, kaip matome, nusakyta jau nuo seno tarptautiniame gyvenime galiojusi azilio arba žmogaus prieglobščio teisė, saugojanti žmogų nuo persekiojimų jo gyvenamajame krašte, pvz. dėl jo nepatirimo krašte įvestai teisei santvarkai, jos idėjiniams pagrindams, dėl jo skirtingu politiniu pažiūru; dėl jo skirtingos pasaulėžiūros ar dėl jo kitos valstybės valdžiai nepatinkamos religijos ir pan.

Šiuo PZT Deklaracijos nuostatu pasiremđami, Lietuvos žmonės gali irgi siekti azilio teisės kituose pasaulio kraštuose, kadangi jų krašto (okup. Lietuvos) valdžia pažeidžia jų religinės laisvės teises, garantuotas kiekvienam žmogui, minėtos deklaracijos 18 str. Gi visi žinojome, kad tą valdžia bruka mūsų žmonėms per jėgą savo ateizmą, kad ji juos persekioja dėl jų religinių įsitikinimų ar jų turimų skirtingu politiniu pažiūru.

III. — KAS DARYTI SU LIETUVOS OKUPANTU, IGNORUOJANČIU ŽMOGAUS PAGRINDINES TEISES, JU TARPE IR JO TEISE IŠ JO GYVENAMOJO KRAŠTO EMIGRUOTI Į KITUS KRAŠTUS AR SIEKTI AZILIO TEISES?

Reikia tuos okupanto veiksmus, jo neleistiną elgesį kelti aiškėn, dėl to protestuoti, skųstis atitinkamoms tarptautinėms institucijoms.

To daryti pavergtieji mūsų žmonės, aišku, negali. Okupantas jiems to daryti neleidžia.

Todėl mūsų pareiga juos atšiovauti, jų vardu kalbėti, skųstis, protestuoti ir jiems laisvę reikalauti, žodžiu sakant, juos teisiškai reprezentuoti tarptautinėje plotmėje.

Kas mūsų ir kaip tą turėtų daryti, tai jau kitas klausimas. Į jį atsakysiu sekančiame straipsnyje.

MARTYNAS MAZVYDAS

1545 m. Mažvydas studijavo Karaliaučiuje, kur tuomet profesorius Stanislovas Rapolionis ir Abraomas Kulvietis. Abiem mirus, Mažvydas kurį laiką dirbo Vilniuje, iš kur Prūsų kuni-

Lietuviai Sibire

Kardinolo Mindszenty sekretoriaus pareiškimas

Kaip jau plačiai rašyta, vengru tautos kankinys kardinolas Joseph Mindszenty, dabar 82 metų amžiaus, vokiečių nacių ir rusų komunistų kalinimo iškęntes 23 metus, šiomis dienomis lankosi Kanadoje, kur Tevškes Žiburių bendradarbis turėjo progos dalyvauti Toronto mieste suruoštoje spaudos konferencijoje. Baigdamas savo reportažą T. Ž. bendradarbis rašo:

"Baigus spaudos konferenciją, priėjo prie manęs kardinolo Mindszenty sekretorius (8 metus išbuvęs Sibire, kur sutikęs daug lietuvių) kun. A. Tibor ir paklausė ar pažįsti Žilinską. Kadangi laikas buvo labai ribotas, nepavyko smulkiau išsiaiškinti kas buvo tas Žilinskas. Atrodo, kad tai kunigas, anot kardinolo sekretoriaus, "religijų profesorius". Su juo šis vengras kunigas išbuvo Sibire aštuonerius metus. Sakėsi ten sutikęs daugybę lietuvių, kurie jam palikę labai gerą įspūdį.

Vienoje pereinamoje stovykloje matęs '200 lietuvių, kuriuos rusų kareivių ir kitų pareigūnų buvusios fiziškai ir moraliskai suniekintos, ištvirkintos ir išsiuntintos po įvairias Sibiro priverstinio darbo stovyklas. Aplamai, daug lietuvių buvo sunaikinta Sibiro plotuose. Gaila, laikas neleido smulkiau pasiteirauti. Tikiuosi, tai bus įmanoma padaryti kita proga ir kitu būdu. Bvs.

gaikščio Albrecht 1546 m. vasarą buvo atkvietas į Karaliaučiaus universitetą ir tu pačių metų rudenį užrašė teologijos studijuoti kaip kunigaikščio stipendininkas. 1548 m. jis gavo filosofijos bakalauro laipsnį. Tai buvo pirmoji Karaliaučiaus universiteto laida. Tai gi Mažvydas buvo pirmasis lietuvis, baigęs tą universitetą.

M. Lekšas,

iš "Martyno Mažvydo"

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

WEATHER FORECAST and Fire Danger Rating

Weather forecast graphic showing a thermometer and a fire danger rating scale with labels like WEATHER, FIRE DANGER, TEMPERATURE, HIGH, LOW.

VOITECHAS ZAMAROVSKIS

HETITAI

Prieš keturis tūkstančius metų hetitai, kitu vadinami hititais, gyveno dabartinės Turkijos teritorijoje. Hetitai turėjo būti stiprus, nes kelias atvejais juos mini egiptiečiai ir semitai. Jų vardas kelias atvejais minimas Biblijoje.

Ilgus metus apie hetitus mažai kas buvo žinoma. Preito šimtmečio pabaigoje ir šio pradžioje istorikai surado hetitus liečiančios medžiagos, plačiau nušvietusios šios tautos praeitį. Šiandien jau yra veikalų, gana plačiai kalbančių apie hetitu praeitį ir santykius su kaimynais. Ta medžiaga yra anglų, vokiečių, graikų ir turkų kalbomis. Lietuvių kalba veiki niekio neturime.

Čechas Bedrichas Groznas, gyvenęs ir dirbęs šio šimtmečio pradžioje, pasvėntė kelis metus hetitu praeitai aiškinti. Jis kelis kartus važinėjo į Turkiją, apžiūrėjo hetitu paliktus paminklus ir išsitraė molo plytelėse paliktus hetitu įrašus. Dar prieš Pirmąjį Pasaulinį karą Groznas buvo pagerbtas už hetitu praeitį nušviečiančius darbus.

Voitechas Zamarovskis, kitas čechas, taip pat domėjosi hetitu praeitimi. Betyrinėdamas hetitu istoriją, jis susidomėjo ir Bedricho Grozno atliktu darbu šioje srityje. Tas susidomėjimas buvo toks didelis, kad jis net aprašė Grozno vestus tyrinėjimų rezultatus.

Lietuviai jau seniai domisi hetitais. Hetitu karaliai nešiojo lietuviškai skambančius vardus, o hetitai savo karius vadino muskėnais. Rusų okupuotoje Lietuvoje buvo išleistas V. Kvietkausio padarytas Zamarovskio darbo vertimas. Bet tas vertimas buvo susovietintas, aplyditas įvairiais rusiškų Ivanovų papildymais. Atpakę bereikalingus papildymus, spausdamame Bedricho Grozno nuotykius hetitu praeitį aiškinant.

HETITŲ ATRADIMAS

Oksfordo profesoriaus Archibald Henry Seiss pranešimas "Hetitai Mažojoje Azijoje", skaiytas 1880 metų rudenį Londono Biblijos draugijoje, sukėlė didelę sensaciją. Profesorius pareiškė, kad dabartinės Turkijos ir šiaurės Sirijos teritorijoje prieš trisdešimt ar keturiasdešimt amžių gyveno didelė ir galinga tauta, kurią istorikai buvo kažkodėl užmiršę. Ir ne tik šių laikų, bet jau romėnų ir graikų istorikai!

Daugiau ar mažiau rimta spauda, apie tokias paskaitas paprastai nepranešanti, bematant sulygino Seisą su Leyardu, kuris atkasė tūkstantmečių sąnašomis užklotą Nineviją, bibliinę "galvažudžių lindyne" ir kartu "prabangiausią tarp karalysčių", arba su Schliemannu, kuris apstulbusių amžininkų akivaizdoje atkasė Homero Troją. Netgi kelė Seisą aukščiau už juos: juk čia buvo atrastas ne koks vienas, kad ir labai įžymus, miestas, o visa tauta!

Tačiau sensaciją greit pakaitė abejonės, o abejonės patyčios. Sunku tiksliai nustatyti, kuris pašaipūnas pirmasis pavadinė Seisą "hetitu išradėju". Bet po kelerių metų Britanijos enciklopedija, kuri gyvuosius iš principo vertina labai sąptūriai, apie jį parašė: "Sunku pervertinti jo nuopelnus orientalistikos mokslui".

O "hetitu išradėjo" titulą — jeigu iš viso tinka jį vartoti — veikia būtu deręj suteikti airių misionieriui William Wri-

tui, kuris dveji metai prieš Seisso paskaitą paskelbė straipsnį su panašiais teiginiais Britanijos ir užsienio evangelikų draugijos žurnale, o 1884 metais išleido knygą įžūliu pavadinimu "Hetitų imperija" ("The Empire of Hittites").

Įžulus čia atrodė jau pats hetitų valstybės titūlavimas imperija. Eilinio anglo supratimu, šio vardo tesapti verta Britų imperija arba dar carinė Rusija, o seniau — buvusi Napoleono imperija, paskui Habsburgų imperija, "kurioje nenusiėdavė saulė", ir, savaime aišku, Romos imperija. Bet pavadininti imperija valstybę, kurią sukūrusi tauta išdilo iš žmonijos atminties, o ko gero, ir visai neegzistavo, — šito, girdi, jau esą per daug.

Tačiau Seissas ir Wrightas savo teiginius rėmė svariais argumentais. Jie, žinoma, daug kur klydo, bet viena jų klaidą, kaip vėliau išaiškėjo, buvo ypatingai rimta: jie nepakankamai vertino Hetitų imperijos reikšmę ir vaidmenį!

ABRAOMO SUTARTIS — ISTORIJOS ŠALTINIS?

Kad suprastume, kodėl hetitai devynioliktojo amžiaus pabaigoje sukėlė Anglijoje — ir ne tik Anglijoje — tokią sensaciją ir kodėl apie jų atradėjus buvo rašoma čia kaip apie didžią gerbiamus mokslininkus, čia kaip apie šarlatanus, turime prisiminti,

kas tuomet iš viso buvo žinoma apie hetitus.

Savaime aišku, jie buvo žinomi! Teisybė, ne iš istorikų veikalų ir ne iš istorijos vadovėlių, o iš labiausiai paplitusios "krikščioniškojo pasaulio" knygos — iš Biblijos.

Paradoksalu dar ir tai, kad daugybė tyrinėtojų, kuo rimčiausiai vertindami šią "knygų knygą", beveik nepastebėjo, jog joje esama užuominų apie hetitus.

Teisybę sakant, čia nieko nuostabaus. Biblijoje hetitai minimi dažniausiai šalia visai nereikšmingų tautelių ir genčių. Pirmą kartą jie paminėti pirmojoje Mozės knygoje (15, 18 — 21), pasakojant apie "surtarį tarp Viešpaties ir Abraomo", o kritiškam istorikui šitai jau savaime nekeltia ypatingo pasitikėjimo. "Tavo palikuonims daviau šią žemę nuo Egipto upės iki didžiosios upės, Eufrato upės: kenėjus, kenėjus, kadmonėjus; hetėjus, ferezėjus ir refaimus, o taipogi gergežėjus ir jebuzėjus". Panašiai kalbama ir Jozuės knygoje (3, 10): "Iš to pažinsite, jog yra galingas gyvasis dievas jūsų tarpe ir jog iš tikrųjų atitolins nuo jūsų veido kananėjus, hetėjus, ferezėjus, gergežėjus, amorėjus ir jebuzėjus".

(Maža pastaba: hebrajiškame Biblijos originale rašomn Hittim, o vertėjai į slavų kalbą šitai yra išvertę Hetėji; Karaliaučio Biblijoje pavartotas žodis Hetejiti.

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALUŅAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS

2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

IR

DR. FANG C. LU

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
4449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446

Antras ofisų —
8007 WEST 83RD PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiama, skambinti 374-3012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPŪMŲ TAKŲ
CHIRURGIJA

Tel. 695-0533

Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.

ROUTE 58, EELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET

Ofisų: HEmlock 4-5849

Rezid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais nuo 1-5 val. trečiadieniais ir seštdieniais susitarus.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiama, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITE

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

6132 So. KEDZIE AVE.

Tel. WA 5-2670.

Neatsiliepiama — skambinti 471-0225.

Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet. Šeštadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.

Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMERISTAS

KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLES IR

PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 WEST 63rd STREET

Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų, ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.

Ofiso telefonai: 776-2880

Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS

Ofisų: 2652 WEST 59th STREET

Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį penktadienį 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Ofisų telefonai: HEmlock 4-2123

Rezid. telefonai: Gibson 8-6195

Priima ligonius pagal susitarimą. Del valandos skambinti telefonai HE 4-2123. Jei neatsiliepiama, tai telefonai GI 8-8195.

P. ŠHEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS

Aparatai - Protezai, Med. Bandadžai. Speciali pagalba kojomis (Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-11.

2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Tel.: PRespect 6-5084

DR. ANNA BALUŅAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS

2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

IR

DR. FANG C. LU

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
4449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446

Antras ofisų —
8007 WEST 83RD PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiama, skambinti 374-3012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPŪMŲ TAKŲ
CHIRURGIJA

Tel. 695-0533

Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.

ROUTE 58, EELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET

Ofisų: HEmlock 4-5849

Rezid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais nuo 1-5 val. trečiadieniais ir seštdieniais susitarus.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiama, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITE

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

6132 So. KEDZIE AVE.

Tel. WA 5-2670.

Neatsiliepiama — skambinti 471-0225.

Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet. Šeštadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.

Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMERISTAS

KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLES IR

PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 WEST 63rd STREET

Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų, ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.

Ofiso telefonai: 776-2880

Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS

Ofisų: 2652 WEST 59th STREET

Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį penktadienį 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Ofisų telefonai: HEmlock 4-2123

Rezid. telefonai: Gibson 8-6195

Priima ligonius pagal susitarimą. Del valandos skambinti telefonai HE 4-2123. Jei neatsiliepiama, tai telefonai GI 8-8195.

P. ŠHEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS

Aparatai - Protezai, Med. Bandadžai. Speciali pagalba kojomis (Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-11.

2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Tel.: PRespect 6-5084

Lietuviai mokslo pasaulyje

G. A. Paulikas iš Space Physics Laboratory, Aerospace Corporation, Los Angeles, California yra bendraautorius straipsnio apie geomagnetiskai sugautas alpha delytes — vidinę zoną, kuris yra paskelbtas leidinyje Journal of Geophysical Research, tomas 78, nr. 25 1973 m. rugsejo mėn. 1 d.

Viktoras Gaizauskas ir jo vadovaujama penkių asmenų saulės kinematografijos grupė, Ottawa River Solar Laboratory, Shirley's Bay, Ontario, Canada — Astrophysics Branch of the National Research Council of Canada, yra aprašyti anglų ir prancūzų kalbose leidinyje Science Dimension, tomas 5, nr. 4 1973 m. rugp. mėnesį.

GRADINSKAS

GRUNDIG
RADIJAS
TIK \$14.95

2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINYCIA
2443 WEST 63rd STREET

Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

**PERKRAUSTYMAI
MOVING**

Leidimai — Pilna apdrada
ZEMA KAINA.

R. ŠERENAS

2047 W. 67th Pl. WAibrook 5-8663

**GELININKAS
(PUTRAMENTAS)**

Linksmumo arba liūdesio valandom gražiausios gėlės ir vainikai antkapių papuošimui ir sezoninės kapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)

5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

MOVING

Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.

ANTANAS VILIMAS

823 West 34 Place

Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIJO SEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11-12 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Tel.: HEmlock 4-4413

7189 So. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

Industrial Research leidinys jau vienuolika metų atrenka šimtą svarbesnių industrinių produktų iš išradėjams suteikia premijas. S. Supkis iš Research Dept., Norton Company's Coated Abrasives Division, Troy, N. Y., yra bendraįsirašėjas "Nor Zon" aluminijaus ir zirkonijaus oksido entektinio mišinio, kuris tekinimo veiksmuose veikia tris kartus ilgiau negu įprastinės medžiagos, nes pats savę paastrina. Elektroninių dalių srityje S. V. Galginaitis iš Xcitor Corp., Latham, N. Y., yra bendraįsirašėjas galiumo fosfido monolitinio vieno skaitmenio parodoymo prietaiso, kurio veikimui reikalingas tik mažas energijos kiekis.

Michigan Nursing Association ir savo direktorių tarybą išrinko Naomi Vilnius bendruomenės sveikatos reikalams. Ji yra klinikinė vedėja įstaigoje University of Michigan Community Health Nursing, Ann Arbor, Mich.

Saulius Šimoliūnas

Lietuvos pamary žydi magnolijos

Kostas Landsbergis rašo iš Šilutės:

Vos prašvitus pavasario saulei, Šilutės mieste, Liepų gatvėje, pražudo japoniškos magnolijos medžiai. Čia gyvena didelis gamtos bičiulis Liudvikas Juraška, kuris rūpestingai globoja ir dauginą šiuos egzotiškus pietų medžius. Miestiečiai su malonumu ateina į jaukų kiemėlį pasigėrėti karališko grožio medžiais, kurių belapės šakos džiungina akį didžiuliais baltais žiedais.

Seimininkas, buvęs inžinierius, dabar jau pensininkas, su malonumu pasakoja apie savo pamėgstą užsiėmimą. — Japoniškomis magnolijomis, kurios auga kieme, — sako L. Juraška, — susidomėjau beveik prieš trisdešimt metų, kai atvykau gyventi į Šilutę. Šiuos medžius, čia atkeltus iš Austrijos, ypatingai globoju, kadangi iki 1965 metų jie buvo vieninteliai Lietuvoje.

Tais metais L. Juraškai po didelių pastangų pavyko iš sėklų išauginti pirmuosius retų medžių sejinukus. Padėjo pažintis su specialia literatūra, ryšiai su Suchumio botanikos sodu ir atkaklūs savarankiški bandymai.

Dabar L. Juraškos padauginėti egzotiški medžiai žydi ne tik Šilutėje, bet ir Vilniuje, Kaune. O iš Baltijos pajūrio lauko sąlygomis išaugintų sejinukų magnolijos auga daug greičiau ir daug atsparesnės, negu išaugintos iš sėklų, gautų iš Sovietų Sąjungos pietų.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITAS SKAITYTI NAUJIENAS

POEZIJOS VEIKALAI

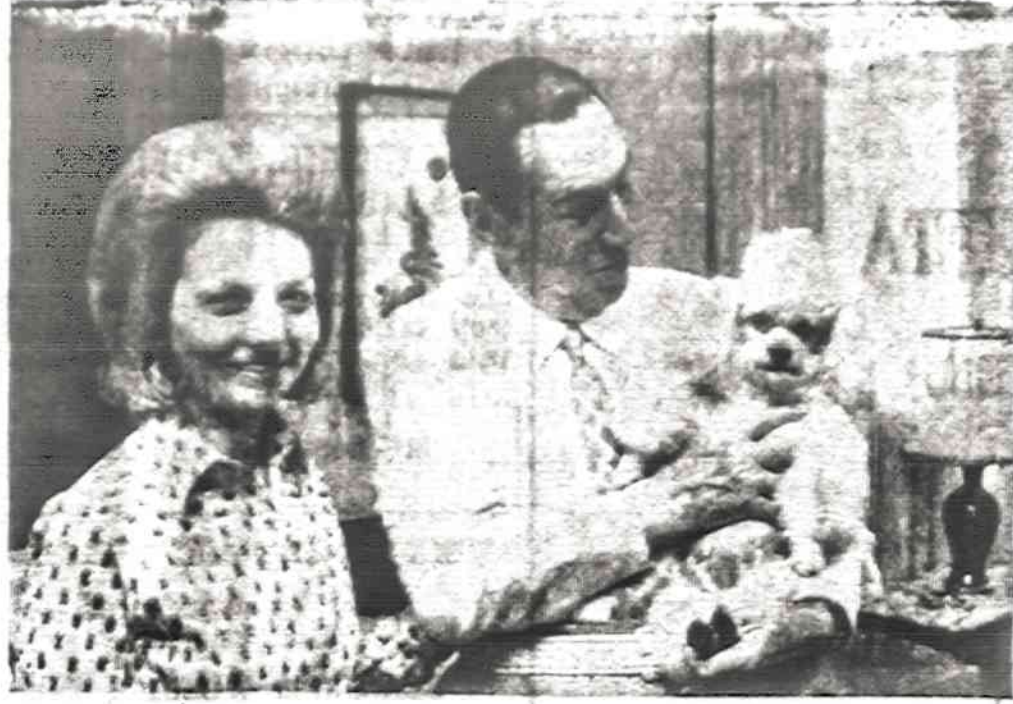
Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia azajynui išskleisti mažutį, deimantų spindintį žiedą, apkasio medžių šakas arginiais, kaip kontetėmis ir pauzais įveda į gamtos vaizdų ir garsų steouklus. Dramatiška besikeičiančiose gamtos scenovaižiuose svajoja juokauja ir verkia poetai, pajėgdami išreikšti žodžiais jausmą ir umėnų gėimes.

- Naujtenose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių.
- 1. Augustaitytė - Vaičiūnienė, ZVAIGZDŲ NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.00.
- 2. Jurgis Baltušaitis, ZEMES PAKOPOS. Elogijos, giesmės, poemos klišinio formato, 157 psl. \$2.00.
- 3. Butky Jura, EILERASČIAI IR RASTAI. 155 psl. \$1.50.
- 4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VETROJE. Mažų rinktinė, 168 psl. Kaina \$3.00.
- 5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI - LIUDI. Lyrikos eilės, 106 psl. \$2.00.
- 6. Anatolijus Kairys, AUKŠTINE SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
- 7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROZIŲ SVENTIS. Eilėraščių pasakojimai apie isvietintas lietuviškas senoves laikas; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
- 8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Anjačo baranaukė Anykščių Šilutis, vertimas, 42 psl. \$2.00.
- 9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
- 10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl., \$3.00.
- 11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURE, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
- 12. Petras Sagatas, SAULELEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilėraščių rinktinė, 92 psl., \$1.00.
- 13. Petras Sagatas, PLAUK MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
- 14. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IR SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
- 15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
- 16. Alfonsas Tyruolis, METŲ VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
- 17. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 45 psl. \$1.00.
- 18. Adomas Jasas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsiųskite į Naujienų kasinę arba užsakyti pastu, pridėdami čekį ar pinigų orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Argentinos prezidentas Peronas ir viceprezidentė Maria Isabela Martinez de Peron, buvusio diktatoriaus žmona. Pūdelio vardas neskelbiamas.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Smarvė išaiškinta

Naktį į antradienį čekagiečius nugalėdusi smarvė pagaliau išaiškinta. Miesto aplinkos kontrolės departamento direktorius Sidney Marco paskelbė, kad tą naktį per miestą siaurės kryptimi važiuojo prekinis traukinys, kurs vežė tankus su chemikalu, vadinamu mercaptan. Tas chemikalas yra įmaišomas į natūralines dujas, kurios pačios nefuri jokio kvapo ir įgauna tą nepakenciamą kvapą ar smarvę, kai į jas įleidžiamas mercaptanas. Koks nors tankas pradėjęs "varvėti", ir dėl to chemikalo smarvė sklido siaurės kryptimi.

Geriau vėliau negu niekad

Chicago Kriminalo Komisijos direktorius Peter Bensinger pasakė, kad yra reikalas steigti specialią teisną ginkluotiems plėšikams teisti. Dabar vienam tik Cook apskrities apygardos teismė esą susiūkė daugiau kaip 500 bylų kur nusikaltėliai ginkluotais apšėlimais laukia teismo. Bensinger savo pageidavimą pareiškė Chicago Miesto Klubo užkandžiuose.

Pablo Casals serga

Visam pasauliui žinomas garsusis violončelistas Pablo Casals iš Portoriko, 97 metų amžiaus, prieš porą savaitių gavo širdies ataką bet yra pagerėjęs ir šiomis dienomis iš ligoninės parvežtas namo.

Rusų kultūra Suomijoje

Nors savo karžygišku apsigynimu nuo sovietų 1939 metų žiemos kare suomiai išliko laisvi, bet jų laisvė yra smarkiai suparalizuota ir sovietų komunistai laisvai plečia savo "kultūrą" Suomijoje. Tos "kultūros" pirmas labiausiai pastebimų

reikiinių yra girtuokliavimas.

Apie nepaprastai padidėjusį Suomijoje alkoholizmo rašo vienas Veršuvos savaitraštis:

Suomiai geria daug. Įspūdis nelinksmas. Gatvėse labai dažnai matomi girti žmonės, kuriuos pas

KVIEČIAME Į NAUJIENŲ BANKETĄ

SEKMADIENĮ Š. M. SPALIO 21 DIENĄ

V. F. W. SALEJE, ESANČIOJE
7256 West 63rd Street

Programoje: vakarienė, meninė dalis ir šokiai.
Orkestrui vadovauja J. JONIKAS

Vietas prašome rezervuoti raštu
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
arba telefonu — HA 1-6100

Pradžią 5 val. po pietų Vakariene — \$8.00 asmeniui

Visi lietuviai maloniai esate laukiami bankete

MICHELSONĄ PALAIDOJO BOSTONE

Stasj Michelsoną, ilgametį Keleivio redaktorių, įtakingą Lietuvos Socialistų Sąjungos veikėją šių metų rugsėjo 26 dieną palaidojo Bostone, Forest Hill kapinėse. Michelsonas buvo gimęs 1881 metų gruodžio 12 dieną. Jeigu būtų gyvenęs iki šių metų gruodžio 12 - tos, tai būtų paminėjęs 92-ą gimtadienį. Jis mirė 91 metų amžiaus. Jam trū-

ko pustrėčio mėnesio iki 92 metų. Į JAV velionis atvyko 1906 metais. Lietuvoje rusų žandarmerijos jis jau buvo sekamas. Bestudijuodamas Rygos politechnikos institute, jis užmezgė ryšius su pogrindyje tuo metu veikusiu socialdemokratų sąjūdžiu. Michelsonas uvo bajorų kilnės. Namie buvo auklėjamas lenkiškoje kultūroje, bet nuo vaikystės jis žaidė ir brenė su apylinkės valstiečių vaikais. Paaugęs jis apsisprendė eiti į Ameriką atvažiuojo Michelsonas įsikūrė Bostone. Nuo 1908 metų jis jau pradėjo bendradarbiauti Keleivyje. Nuo to meto visas Michelsono gyvenimas buvo susijęs su Keleiviu ir su lietuvių socialistų demokratų sąjūdžiu. Vėliau jis įsitraukė į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje ir visą savo gyvenimą buvo veiklus šios organizacijos narys.

Keleivis buvo plačiai skaitomas, bet labiausiai Michelsonas išgarsėjo kiekviename Keleivio numeryje jo rašoma "Pasikalbėjimu Maikio su tėvu" atspausdintas 37-tame šių metų Keleivio numeryje.

Tuose "Pasikalbėjimuose" Michelsonas lietė visus gyvenimo klausimus, pradėdamas mokslu, politika ir baigiant paprasčiausiais kasdieninio gyvenimo įvykiais. Sudėtingus gyvenimo klausimus Michelsonas taip suprastindavo, kad kiekvienas lengvai galėdavo suprasti. Klausimams aiškinti jis parinkdavo daugelio lietuvių mėgiama forma. Kad reikėtų kalas būtų vaizdingesnis, išspausdinsime patį paskutinį Michelsono parašytą "Pasikalbėjimą", liečiantį gana giliai rusiškojo gyvenimo tikrovę.

Chaplikas, kalbėdamas angliškai, palietė "Maikio ir tėvo pasikalbėjimus". Jis pareiškė viltes, kad tie pasikalbėjimai iš Keleivio nedings, nors jie ir nebūtų parašyti sodria Michelsono kalba.

Laidotuvėse dalyvavo Lietuvos Darbininkų Draugijos pirmininkė Bronė Spūdienė ir L. Socialdemokratų Sąjungos pirlyvavo tikinčiųjų Lietuvių Romos katalikų bažnyčių alieutinimo kovoje, kur tos bažnyčios buvo įsteigtos kartu su lietuvišiais, bet pamažu buvo visai sulenkintos.

Michelsonas yra daug rašęs Balso reikalais. Balso gyvenime ir darbuotėje jis pats yra dalyvavęs. Dalyvavo ir Amerikos Lietuvių Tarybos įkūrimo ir visoje jos veikloje. Iki pat mirties Michelsonas yra buvęs gyvy Alto nariu.

Su Michelsono mirtimi netekome našaus žurnalisto, gal paties seniausio lietuvių tarpe, ir uolius lietuvių visuomenės veikėjo, įvykių aiškintojo.

Michelsonas mirė, užtat Keleivio skaitytojai dabar klausia, kas atsitiks su Maikiu ir jo tėvu. Skaitytojai nenori, kad jie būtų mirę. Jie ir toliau ieškos jų pasikalbėjimų Keleivio puslapiuose.

St. Michelsono laidotuvės buvo kuklios. Jis palaidotas ten pat, kur anksčiau jo žmonai buvo supiltas kapas.

Atsisveikinimo žodį tarė dabartinis Keleivio redaktorius J. Sonda. Jis plačiau nušvietė

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia
GENERAL OFFICE
North Atlantic Steamship Company desires hard worker for variety of duties including typing, filing, TWX and answering phones in pleasant loop office. Salary commensurate with ability. For interview call JOHN A. PLUMMER, Dart Container Line, 208 South La Salle Street, 368-9030

WELDER—HELLARC WELDER—
Must be experienced. Full time job.
SEAMLINE WELDING CO.
2647 N. Clybourn St. 935-2275

BILLING CLERKS
Experienced in Export-Import. Must be good typist. Salary open. Many Company Benefits. Permanent. Full time position.
A. L. O. Y.
3208 S. SHIELDS
Call Miss CONSULO 225-2212

SECRETARY
Small congenial LaSalle St. law office. Good shorthand + typing required. Will train.
ST 2-8278

WIDOWER NEEDS
LIVE IN HOUSEKEEPER
for north suburban home. Own room, TV. 3 children — 7, 12, 15. Salary open. Recent references. Some English necessary.
272-4776
evenings and weekends.

ALTERATION LADY
With dress shop experience. Full or part time. Must read and speak English.
SU 4-2277

OPERATIONS CLERK
Will perform misc. duties. Must be able to type and have good figure aptitude. Bookkeeping experience desirable. 37 1/2 hr. work week. Salary \$510-\$530 mo. Excellent company benefits. For interview:
DON HAYDEN 842-6710
REALCO SERVICES, Chicago, Ill.

Michelsono asmenį ir priminė kelias bendro darbo patirtis. J. Vilkaitis kalbėjo apie velionio darbštumą, apie nenuilstamą žurnalistą, uolų visuomenės narį ir tvirtų įsitikinimų asmenį. Jo pažiūros ne visuomet sutapo su Lietuvos Socialdemokratų Sąjungos linija, o paskutiniu metu ji skyrėsi ir su Keleivio redakcija.

SLA išdinkė E. Mikužiūtė priminė susirinkusiems Michelsono veiklą SLA gretose, jo dalyvavimą SLA seimuose ir jo tariamus turinčius ir naujinius žodžius.

Chaplikas, kalbėdamas angliškai, palietė "Maikio ir tėvo pasikalbėjimus". Jis pareiškė viltes, kad tie pasikalbėjimai iš Keleivio nedings, nors jie ir nebūtų parašyti sodria Michelsono kalba.

Laidotuvėse dalyvavo Lietuvos Darbininkų Draugijos pirmininkė Bronė Spūdienė ir L. Socialdemokratų Sąjungos pirlyvavo tikinčiųjų Lietuvių Romos katalikų bažnyčių alieutinimo kovoje, kur tos bažnyčios buvo įsteigtos kartu su lietuvišiais, bet pamažu buvo visai sulenkintos.

Michelsonas yra daug rašęs Balso reikalais. Balso gyvenime ir darbuotėje jis pats yra dalyvavęs. Dalyvavo ir Amerikos Lietuvių Tarybos įkūrimo ir visoje jos veikloje. Iki pat mirties Michelsonas yra buvęs gyvy Alto nariu.

Su Michelsono mirtimi netekome našaus žurnalisto, gal paties seniausio lietuvių tarpe, ir uolius lietuvių visuomenės veikėjo, įvykių aiškintojo.

Michelsonas mirė, užtat Keleivio skaitytojai dabar klausia, kas atsitiks su Maikiu ir jo tėvu. Skaitytojai nenori, kad jie būtų mirę. Jie ir toliau ieškos jų pasikalbėjimų Keleivio puslapiuose.

St. Michelsono laidotuvės buvo kuklios. Jis palaidotas ten pat, kur anksčiau jo žmonai buvo supiltas kapas.

Atsisveikinimo žodį tarė dabartinis Keleivio redaktorius J. Sonda. Jis plačiau nušvietė

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia
POWER BRAKE OPERATORS
Experienced in setup and operation. Must be capable of working from company's blue prints, performing sheet metal layout and operating power shear and power brake.
CONVEYOR SYSTEMS, INC.
6451 MAIN STREET
MORTON GROVE
(1 block south of Milwaukee R. R., 1 block west of Lehigh Ave.)
See or Call
BOB CREWS,
588-0200
An equal opportunity employer

FOUNDRY FOREMAN
MELTING EXPERIENCE
At least 5 years experience on Cupola. Major U. S. Corp. Submit resume to:
ABEX CORP.
4544 WEST 26 ST.
An equal opportunity employer

METAL WORKERS
for fabrication - assembly of conveyor equipment. Should have related experience with sheet and structural steel fabrication from blue prints. Excellent salary & benefits.
CONVEYOR SYSTEMS, INC.
6451 MAIN STREET
MORTON GROVE
(1 block south of Milwaukee R. R., 1 block west of Lehigh Ave.)
See or call
BOB CREWS
588-0200
An equal opportunity employer

PRODUCTION FOREMAN
At least 5 years supervisory experience in production line. Major U. S. Corp. Submit resume to:
ABEX CORP.
4544 WEST 26 ST.
An equal opportunity employer

NIGHT WATCHMAN
For enclosed lumber yard. Middle aged or elderly man preferred. English speaking.
MALKOV LUMBER CO.
ROOSEVELT RD. & CAMPBELL AVE.
733-7900

MAINTENANCE FACTORY
Immediate opening for an individual with 3 years mechanical experience. Must have own tools. Good starting salary with regular increases. Paid hospitalization and other benefits. Please call
943-8900. Ext. 45

INTERCRAFT INDUSTRIES
An equal opportunity employer

FURNITURE AND FIXTURES
Baldai ir kiti įrenginiai
PARDUODAMI
IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
30% iki 50% nuolaida. Galima pirkti dalimis ir išimokėtinai. Aptarnauja lietuviai.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 6-4421
6200 So. WESTERN AVE.

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 61st ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

Ieškomos Adam Miller giminės
Šių metų liepos mėn. 10 dieną mirė Adam Miller, palikdamas banke stambią pinigų sumą. Velionis buvo gimęs 1883 m. Lietuvoje (Dzūkijoje). Jis buvo nevedęs ir ilgą laiką gyveno šiais adresais: 703 W. 21 Place, 1905 So. Ruble St., 812 W. 19 St. ir 1710 So. Newberry St.
Giminės arba asmenys, kurie pažinojo Adam Miller ar jo giminės prašomi pranešti John Mikey, 1710 So. Newberry St., Chicago, Ill. 60608.

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINIŲ DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinimi

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinimi

SENATVĖ VERCIA PARDUOTI 80 AKRŲ ŪKĮ TARP DVIEJU GERŲ KELIŲ — NETOLI I — 55 GREITKELIO. PUKUS INVESTMENTAS, MAŽAS ĮMOKEJIMAS.
PASKOLĄ DUOS SAVININKAS IŠ 6%.

ABROMAITIS REALTY
1005 PORTER ST., LEMONT, ILL. TELEF. 257-6675

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ĮSISIMOKĖJIMAIS
DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

MARQUETTE PARKE
Savininkas parduoda modernų 7 kambarių 3 miegamu Georgian stiliaus namą ant 50 pėdų sklypo. 1 1/2 vonios, Garažas. Sklypas aptvertas cyclone tvora. Ivertinimui pamatykite. 6612 So. Talman, Tel. PR 8-9044

NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMĄ? SUSIEKITE SU CONNIE DAGYS FIRESIDE REALTY —
Tel. 585-2064
Čia būsite užtikrintai sažiningai aptarnauti

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4865 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

DEMESIO
62-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$104 metams automobilio Liability apdraudimas.
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

NAMŲ REMONTAS
PRIEINAMA KAINA
Irengiu ir taisy kambarius, vonias, virtuves. Atlieku cemento darbus: saligatvius, laiptus ir t. t.
ZIGMAS
Tel.: 778-0838 ar 651-9625

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7459
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisykli auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kai nos nebrangios.
3512-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.

READER AND ADVISER
Also Card Readings
Mrs. Clark will advise you on love, health, marriage, business & etc. No problem too big or too small for her to solve.
4320 W. Fullerton
For appointment call
276-4624

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimai ir Taisyimas
2446 WEST 69th STREET
Tel.: RRepublic 7-1941

BUTŲ NUOMAVIMAS. IVAIRŲ DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS. PARDAVIMAS.
BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

KUR NAMUS PIRKTI
MŪRAS VIENO BUTO. Vienas blokas nuo parkų. Gazu šildymas. — \$28,000.
2 AUKŠTU. 2 BUTŲ, medinis apkalta. Centralinis šiluma šildymas. Garažas. Platus lotas, \$300 pajamų mėn. Prie mūsų ofiso. — \$22,900.
TAVERNA IRENGTA IR BUTAS. Mūro namas, Marquette Parke. — \$38,000.
12 BUTŲ LIUKSŲ MŪRAS — 2 tpo 5. Naujas gazu šildymas. Baras, virtuvė ir vonia. Beisnaitis. Karpel. Garažas. Blokas nuo parkų. \$41,500.
TVIRTAS APARTAMENTINIS MŪRAS. Artį Kedzie — pora bloku nuo parko. Naujas gazu šildymas. Svarbi nuoroda. \$18,000 pajamų. Kaina \$89,000.
6 KAMBARIŲ MŪRAS prie nat. Marla High. Naujas gazu šildymas. Karpelai visur. Garažas. \$92,900.

4 BUTŲ GRAŽUS MŪRAS arti vienuolyno. Naujas gazu šildymas. Alum. langai. Karpelai. 3 auto mūro garažas. \$42,000.
PALIKIMO MŪRAS atneša \$4,000 nuomos. Naujas gazu šildymas. Mūro garažas. Kaina \$18,000.
PLATUS VERTINGAS LOTAS Marquette Parke. Kaina \$9,900.

Valdis Real Estate
7041 So. Washnetaw Ave. RE. 27200

2 PŪ 6 MŪRINIS. Atskiri šildymai kiekvienam butui. 30' sklypas. Geriausia vieta Brighton Parke.
2 PŪ 4 MEDINIS. Sklenas ir nastogė. Atskiri šildymai. Brighton Parke.
MŪRINIS 5 mieg. platus sklypas, modernūs įrenginiai, arti mokyklų, Marquette Parke.
MŪRINIS — 2 tpo 6 arti mokyklų ir bažnyčių. Marquette Parke.
MŪRINIS dideli kambariai, namas kaip ošlis. 58th ir California.

ŠIMAITIS REALTY
2951 W. 63rd ST. (Prie Sacramento)
Tel. 436-7878

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba Ir Remontas
HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuoti.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-8447

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company